

A Ch'añ Libro JOB

Job sb'i jun libro tic, yujto a d'ay tz'ib'ab'ilcan yab'ixal jun viñ scuchan Job. A viñaj Job chi' te vach' sb'eyb'al viñ, te b'eyum pax viñ, mañ jantacoc yuninal viñ yed' yisil, nivan yelc'och viñ d'a scal eb' sc'ab'yoc. Palta axo ix aji, ix javi juntzañ nivac yaelal d'a yib'añ viñ. Junñej c'ual ix lajviel masanil tastac ay d'a viñ. Ix laj cham eb' yuninal viñ yed' eb' ix yisil chi'. Ix lajvi chi' ix och val jun yab'il d'a snivanil viñ, aton tic syalcot capítulo 1 yed' 2.

Axo d'a capítulo 3 masanto d'a capítulo 37, syalcot tas ix aj stelan sb'a viñaj Job yed' juntzañ eb' viñ yamigo. A snaan juntzañ eb' viñ yamigo viñ chi' to sc'och eb' viñ yac' snivanil sc'ol viñ, palta axo ix aji toñej stelaj sb'a eb' viñ yed' viñ. A snaan eb' viñ yamigo viñ chi' to yuj smul viñ sjavi juntzañ yaelal d'a yib'añ viñ yuj Dios. Palta ix yalan viñ to vach' sb'eyb'al viñ, te tojol spensar viñ. Max schalaj yab' eb' viñ yamigo viñ chi', a yalan eb' viñ to ay val smul viñ sc'ub'ejeli.

Yuj chi' stec'b'ej val sb'a viñaj Job chi' yalani to mañ yujoc smul viñ icha chi' sjavi d'a yib'añ viñ. Ix sc'anan viñ d'a Dios to syab' tas syal viñ, yujto mañ smojoc tz'ac'ji juntzañ yaelal chi' d'a viñ. Yuj chi' snib'ej viñ to sch'oxel Dios d'a yichañ eb' anima, to yel vach' sb'eyb'al viñ, ayñejoch sc'ol viñ d'a Dios. Axo ix aji, ix lolon Dios d'a viñ, ix syamanoch sc'anb'an juntzañ tastac d'a viñ, yic syojtaquejel viñ to te ay spoder Dios, te jelan, tojol

syutej sch'olb'itan yalñej tastac. Ata' ix nachajel yuj viñ to ay juntzañ tas ya ix yal viñ d'a Dios. A d'a capítulo 38 versículo 1 masanto d'a capítulo 42 versículo 6 tz'ilchaj juntzañ tic.

Axo d'a capítulo 42 versículo 7 masanto d'a versículo 17, ata' syalcoti to ix sna sb'a viñaj Job chi' yuj tas ix yala', ix b'oxi pax sc'ol viñ. Mañxo jantacoc tastac ix ajxi d'a viñ, ec'b'alto pax ix ajxi d'a yichañ juntzañ satnaquel d'a viñ chi'. Ix tumaj juntzañ eb' viñ yamigo viñ chi' yuj Dios, yujto maj nachajel yuj eb' viñ tas yuj sjavi juntzañ nivac yaelal d'a yib'añ viñ. Palta a viñaj Job chi' yojtac viñ sic'lab'il to te nivan yelc'och Dios d'a yib'añ masanil sc'ayb'ub'al eb' anima sc'ayb'ej d'a yol yico'.

A yaelal ix javi d'a yib'añ viñaj Job

¹ A d'a yol smach'en Uz ec'nac jun viñ vinac scuchan Job. Te tojol spensar viñ, te vach' sb'eyb'al viñ, te ay yelc'och Dios d'a sat viñ. Sya'ilej val sb'a viñ, max yac'och sb'a viñ d'a scal chucal. ² A viñaj Job chi' ay ucvañ yuninal viñ yed' oxvañ yisil. ³ Ay 7 mil noc' scalnel viñ, 3 mil noc' scamello viñ, 500 moj noc' vacax smunlaji yed' 500 noc' b'uru. Mañ jantacoc eb' schecab' viñ. Añej val viñ te b'eyum d'a yichañ eb' cajan d'a stojolal b'aj sjavi c'u.

⁴ A eb' viñ yuninal viñ chi', c'ajan eb' viñ yoch q'uiñ d'a spat junjun. Stzolal yec' q'uiñ chi' d'a eb' viñ, syavtan eb' ix oxvañ yanab' eb' viñ chi' vael yed'oc. ⁵ Ayic slajvi yec'chaj q'uiñ chi' d'a eb' viñ d'a stzolal, tz'avtajcot eb' viñ yuj viñaj Job chi'. Ac'valto sq'ue vaan viñ, sñusan silab' viñ yuj junjun eb' viñ, yic sacb'itan sb'a eb' viñ d'a sat

Dios, talaj tz'och smul eb' viñ, syalan chuc eb' viñ d'a Dios d'a spensar snaan viñ. Icha chi' sc'ulej viñ d'a juntac el.

Ix stelaj sb'a Dios yed' viñ Satanás

⁶ Ay jun c'u ix smolb'ej sb'a eb' ángel tz'ac'an servil Jehová d'a yichañ d'a satchaañ. A d'a scal eb' chi', ix c'ochpax jun ángel ajc'ool, aton viñ Satanás.

⁷ Ix sc'anb'an Jehová d'a viñ Satanás chi' icha tic:

—¿B'ajtil ach coti? xchi. Ix yalan viñ:

—In cot d'a yolyib'añq'uinal, yujto tzec' voymitej lum smasanil, xchi viñ.

⁸ Ix yalanxi Jehová d'a viñ icha tic:

—¿Tzam il tas yaj viñ in checab' aj Job? Malaj junocxo mach d'a yolyib'añq'uinal icha viñ chi', te tojol spensar viñ, te vach' sb'eyb'al viñ, ay velc'och d'a yol sat viñ, sya'ilej val sb'a viñ, max yac'och sb'a viñ d'a scal chucal, xchi Jehová chi'.

⁹ Ix tac'vi viñ Satanás chi' icha tic:

—Mañ nab'añejoc vach' syutej sb'a viñ d'a ichañ. ¹⁰ Yujto max yal a c'ol to ay junoc mach tz'ic'anec' junoc tas d'a viñ, ma tastac ay d'a yol spat viñ yed' masanil tastac ay d'a viñ. A ach tzac'ñej a vach'c'olal d'a yib'añ masanil tastac sc'ulej viñ, yuj chi' ec'b'al sb'isul noc' smolb'etzal noc' viñ yed' sb'eyumal. ¹¹ Palta q'uinaloc a ticnaic tziq'uec' masanil tas ay d'a viñ chi', ol ilani tato mañ ol yal chuc viñ d'ayach, xchi viñ.

¹² Ix tac'vi Jehová d'a viñ icha tic:

—Ichocab' ta', ol xo ila' tas tza c'ulej yed' masanil tastac ay d'a viñ chi', añej to malaj tas tzutej snivanil viñ, xchi.

Ix lajvi chi' ix el viñ Satanás chi' d'a yichañ Jehová.

¹³ Ay jun c'u, ayic van sva eb' viñ yuninal yed' eb' ix yisil viñaj Job chi' d'a spat viñ b'ab'el vinac, ¹⁴ ix javi jun viñ checab' b'aj ayec' viñaj Job chi', ix yalan viñ icha tic:

—Van co munlaj yed' noc' vacax, axo noc' b'uru van sva noc' d'a co lac'anil chi'. ¹⁵ Axo ix aji, ix javi eb' viñ sabeo, ix miljicanham eb' viñ munlajvum chi' yuj eb' viñ. Ix yelc'anb'at noc' vacax chi' eb' viñ. A inxoñej ix yal vel lemnajoc yic tzul valan ab'i, xchi viñ.

¹⁶ Manto val lajvilaj yalan jun viñ chi', ix javi junxo viñ, ix yalan viñ icha tic:

—Ix cot c'ac' d'a satchaañ yuj Dios, ix cham masanil eb' viñ tañvum calnel yed' noc' calnel chi'. A inxoñej ix yal vel lemnajoc yic tzul valan ab'i, xchi viñ.

¹⁷ Manto val lajvilaj yalan junxo viñ chi', ix javi junxo viñ yoxil, ix yalan viñ icha tic:

—A eb' viñ caldeo, ox macañ val ix aj eb' viñ yac'an oval d'ayori. Ix smilancham masanil eb' viñ stañvan noc' a camello eb' viñ, ix yelc'anb'at noc' eb' viñ. A inxoñej ix yal vel lemnajoc yic tzul valan ab'i, xchi viñ.

¹⁸ Manto val lajvilaj yalan junxo viñ chi', ix javi junxo viñ, ix yalan viñ icha tic:

—A eb' viñ uninal yed' eb' ix isil, van sva eb', syuc'an vino eb' d'a spat viñ b'ab'el uninal, ¹⁹ axo ix aji, ix javi jun tzijtumul ic' d'a stojolal lum taquirñ luum. Ix em lañnaj spat eb' uninal chi' d'a yib'añ yuj jun ic' chi', ix cham eb' smasanil. A inxoñej ix yal vel lemnajoc yic tzul valan ab'i, xchi viñ.

²⁰ Yuj chi' ix q'ue vaan viñaj Job chi', ix te cus viñ sic'lab'il. Ix sñic'chitan spichul viñ, ix stzucanel xil sjolom viñ, ix em rñojan viñ ejmelal d'a Dios. ²¹ Ix yalan viñ icha tic:

—Malaj jab'oc tas ved'nac in alji d'a yolyib'añq'uinal tic, malaj pax jab'oc tas ol vic'b'ati ayic ol in meltzajxoc. A Jehová ix ac'an masanil tas d'ayin, añeja' pax tz'ic'anxieq'ui. Alchajocab' vach' lolonel d'ay, xchi viñ.

²² Vach'chom nivan yaelal ix ec' d'a yib'añ viñaj Job chi', palta maj ochlaj smul viñ yujto maj yal-laj chucal viñ d'a spatic Dios yuj tas ix utaj chi'.

2

¹ Ayic ix c'och sc'ual smolb'anxi sb'a eb' ángel tz'ac'an servil Jehová d'a yichañ, ix c'och pax viñ Satanás d'a scal eb'. ² Ix sc'anb'an Jehová chi' d'a viñ:

—¿B'ajtil ach coti? xchi.

Ix yalan viñ icha tic:

—Ix in cot d'a yolyib'añq'uinal, yujto tzec' voymitej lum smasanil, xchi viñ.

³ Yuj chi' ix yalan Jehová chi' d'a viñ:

—¿Tzam il tas yaj viñ in checab' aj Job? Malaj val junocxo mach d'a yolyib'añq'uinal chi' lajan yed' viñ. Te tojol spensar viñ, te vach' sb'eyb'al viñ. Ay val velc'och d'a yol sat viñ, sya'ilej val sb'a viñ, max yac'och sb'a viñ d'a scal chucal. Uuj val ix in satel masanil tastac ay d'a viñ, palta tocval yuj chi' ix juviel spensar viñ, xchi.

⁴ Ix tac'vi viñ Satanás chi' icha tic:

—Tato malaj tz'ic'an snivanil junoc mach, ¿toc ay tas sna'a? B'ecan sc'ol slajviel masanil tastac ay

d'ay yic scolan sq'uinal. ⁵ Palta tato a ticnaic a d'a snivanil viñ chi' tzac'och junoc yaelal, ol ilani tato mañ ol yal chuc viñ d'ayach, xchi viñ.

⁶ Ix tac'vi Jehová chi' d'a viñ:

—Ichocab'ta'. Olxo ila'tas tza c'ulej yed' snivanil viñ chi', añej b'ian to malaj alan ic ic'anel sq'uinal viñ, xchi.

⁷ Ix el viñ Satanás chi' d'a yichañ Jehová. Ix b'at yac'anq'ue juntzañ yab'il viñ te nivan d'a snivanil viñaj Job chi', schacot d'a yoc viñ masanto d'a sjolom viñ. ⁸ Yuj chi' ix b'at em c'ojan viñaj Job chi' d'a scal q'uen tic'aq'uil taañ. Ix yic'ancot jab' sti' lum chen viñ, sjotz'anec' lum viñ d'ay. ⁹ Palta axo ix yetb'eyum viñ ix alan d'ay icha tic:

—¿Tom añeja' vach'ñej tzutej a pensar? Al chuc d'a Dios, tzach cham b'ian, xchi ix.

¹⁰ Ix tac'vi viñ icha tic:

—Ach ix, lajan val a lolon icha eb' ix ix malaj jab'oc spensar. Toxo ix co cha svach'c'olal Dios, ¿tom mañ ol co chapax co yaelal syac'a'? xchi viñaj Job chi'.

Yuj chi', vach'chom ayoch syaelal viñ, palta maj ochlaj smul viñ yujto malaj chuc ix yal viñ d'a spatic Dios.

Ix javi eb' viñ yamigo viñaj Job

¹¹ Ay oxvañ eb' viñ yamigo viñaj Job chi': Aton viñaj Elifaz aj Temán, viñaj Bildad aj Súa yed' viñaj Zofar aj Naamat. Ayic ix yab'an specal masanil juntzañ yaelal ix javi d'a yib'añ viñaj Job chi' eb' viñ, ix yac'anoch eb' viñ d'a sc'ol scot yac' snivanil sc'ol viñ, yic tzul mol cus pax eb' viñ yuj syaelal viñ chi'. ¹² Najatto van scot eb' viñ, ix yilancot

viñaj Job chi' eb' viñ. Pural ix och sat eb' viñ d'a viñ, yuj chi' ix syamanoch eb' viñ yoc' yuj viñ. Ix te cus eb' viñ, ix sñic'chitanb'at spichul eb' viñ. Ix stzipanchaari pococ eb' viñ d'a chaari, axo d'a sjolom eb' viñ tz'em luum. ¹³ Ix em c'ojan eb' viñ d'a sat lum yed' viñ, uque' c'ual, uque' ac'val ix ec' eb' viñ yed' viñ ta', malaj junoc b'elari lolonel ix yal eb' viñ, yujto te ov yac'an syaelal viñaj Job chi' ix yil eb' viñ.

3

Ix tzactzaj viñaj Job yuj syaelal

¹⁻² Ayic ix lajviec' juntzari chi', ix scatab'an viñaj Job chi' jun c'u b'aj aljinac. Ix yalan viñ icha tic:

³ Tzin catab'ej jun ac'val ayic scuchannac in och ix in nun. Tzin catab'ej jun c'u ayic valjinac.

⁴ Comonoc a jun c'u chi' och d'ac'valilal. Comonoc canñej icha chi' yuj Dios, maj sach'oc.

⁵ Comonoc ay val junoc nivan veven ochnac, yic vach' q'uic'b'icaneli. Comonoc ay val junoc nivan q'uic' asun musani, ma junoc q'uic' och d'a sat c'u, yic ay xive'olal d'a jun c'u chi'.

⁶ Comonoc q'uic'alq'uinal ajcan jun ac'val chi', yic vach' maj och jun c'u chi' sb'isuloc sc'ual yic jun uj chi' yed' jun ab'il chi'.

⁷ Comonoc malaj tas uji d'a jun ac'val chi', yic vach' malaj av yic tzalajc'olal ochi.

⁸ Comonoc scatab'aj jun ac'val chi' yuj eb' ajb'aal, aton eb' syal scuchb'an noc' leviatan.^{3.8}

3.8 **3:8** A jun noc' noc' scuchan Leviatan sb'inaj yuj viñaj Job tic, tecan a junoc noc' ay d'a yol a' mar b'inajnac yuj eb' anima d'a peca', tob' satel yoc c'u yuj noc' yalan eb'.

- 9 Comonoc maj q'ueul q'uen nivac c'anal d'a jun q'uiñib'alil chi'. Comonoc maj q'ueul saquilq'uinal stañvaj sq'ueuli yed' saquil yich chaañ.
- 10 Tzin catab'ej jun ac'val chi', yujto maj syamoch vaan valjub'al. Tato maay, tecan max vil jantac yaelal yed' cusc'olal tic.
- 11 Octom cham in d'a yol sc'ol ix in nun. Octom cham in ayic van valji.
- 12 Octom malaj jolom penec chaan in. Octom malaj im in chu'u yic tzin q'uib'i.
- 13 Octom chamnac in, tzalajc'olal am tzin vay tic-naic. Junc'olal am svcic' vip
- 14 yed' eb' rey yed' eb' yajal, aton eb' ix b'oanxiq'ue juntzañ nivac pat emnac lañnajoc,
- 15 ma yed' eb' nivac yajal b'ud'an spalacio yuj q'uen oro yed' q'uen plata.
- 16 ¿Tas yuj maj in mucchaj icha junoc unin toñej tz'eq'ui, ma icha junoc unin chamnacxo tz'alji?
- 17 A b'aj smucchaj eb' chamnac, ata' slajvican b'aj syixtej anima eb' chuc. Apax ta' syic' yip eb' tz'ixtaj yuj eb' chi'.
- 18 Ata' syic' yip eb' icha preso yaj d'a munlajel, mañxa b'aj syab' eb' stumaj yuj eb' tz'ılan munlajel chi'.
- 19 Ata' ayec' eb' nivac yelc'ochi yed' eb' malaj yelc'ochi yed' eb' elnacxo d'a yalañ smandar spatrón. Lajanxoñej eb' smasanil.
- 20 ¿Tas yuj syac' Dios saquilq'uinal yil eb' tz'ixtaji? ¿Tas yuj syac' sq'uinal eb' ayoch d'a syaelal,

- 21 eb' snib'ej cham sb'a, palta max chamlaj eb',
vach'chom snib'ej chamel chi' eb' d'a yichañ
b'eyumal?
- 22 A jun anima chi' schax stzalajc'olal yuuj ayic
toxo ix b'atcan d'a yol b'aj smucchaji.
- 23 ¿Tas yuj aña'ja' yac'an in q'uinal Dios, a in to mañ
vojtacoc tas ol in ajoc, a in icha val to macan
in yuuj?
- 24 Maxtzac yal in va'i, maxtzac yal pax vuc'an a' yuj
oq'uel yuj in yaelal.
- 25 A tas b'aj svecxiv in b'a, aton sjavi d'a vib'añ.
- 26 Maxtzac yal vic'an jab'oc vip, mañxalaj svach'il
vaji. Mañxa jab'oc in junc'olal, axoñej yae-
lal tzin ic'ani, xchi viñaj Job chi'.

4

Jun b'ab'el lolonel ix ochi (Caps 4—14)

- 1 Ix yalan viñaj Elifaz aj Temán d'a viñaj Job chi'
icha tic:
- 2 Ach Job, tecan chuc tzab'i tato ay mach stec'b'ej
sb'a slolon ed'oc, palta maxtzac techaj vuuj
tato toñej svab'i.
- 3 Yujto tzijtum mach b'aj ix ac' c'ayb'ub'al, ix ac'an
pax stec'anil eb' somchajnaqueli.
- 4 Ix ac' stec'anil eb' telvinac. Ix a yamanoch vaan
eb' ay schab'c'olal,
- 5 axo yic ix ja yaelal d'a ib'añ tic, mañxa jab'oc a
tec'anil.
- 6 A ach tic tza c'anab'ajej val Dios, tojol a b'eyb'al
alani. ¿Tas yuj somchajel a c'ol ticnaic?

- 7 Navalcoti, ¿tocval sjavi yaelal d'a yib'añ eb' malaj smul? ¿Tocval comon scham eb' vach' sb'eyb'al?
- 8 A svilani, a eb' sc'ulan chucal, a tas sc'ulej eb' chi' sjavi d'a yib'añ.
- 9 Syac'cot yoval sc'ol Dios d'a yib'añ eb', satjiel eb' d'a junelñej yuuj, icha tz'aj satjiel tastac yuj chacxuxum ic'.
- 10 Tz'el yav eb' icha yel yav noc' choj, palta a Dios tz'ac'an em numan eb', icha yem numan noc' choj smac'jiel ye.
- 11 Maxtzac yal-laj sva noc', scham noc' yuj vejel, axo noc' yunetac, toxoñej saclemcanb'at noc'. Icha chi' tz'aj eb' chuc chi' yuj Dios.
- 12 C'unñej ix c'och jun lolonel ix sajjioch d'a in chiquin, pural val ix vab'i.
- 13 A d'ac'valil ayic yoralil svay anima, ix in vayichej jun tas te xivub'tac.
- 14 Ix javi jun nivan xivc'olal d'ayin, ix in ib'xiq'ue yuj xivelal.
- 15 Ay jun icha spixan anima ix vab' yec' masasoc d'a in sat, ix q'ue chijan xil in jolom yuj xivelal.
- 16 Ix c'och liñan jun pixan chi' d'a in tz'ey ix vab'i. Maj vilochlaj. Axo ix vab'ani ix sajsonq'uei, ix yalan icha tic:
- 17 ¿Tocval ay junoc anima tojol d'a yichañ Dios? Vach'chom ay mach te tec'an, ¿tocval malaj jab'oc spaltail d'a yichañ mach ix b'oani?
- 18 Ina max yac' val och Dios eb' schecab' ay d'a satchaañ yipoc sc'ool. Inatax eb' ángel tz'och spaltail eb' d'a yichañ.

- 19 Ocxom val eb' anima. Jab'ñej sq'uinal eb', lajan eb' icha junoc xan pat b'ob'il d'a yib'añ lum pococ, c'un yem lañajoc. Syal stec'chajem eb' icha noc' ij.
- 20 Vach'chom vach' eb' d'a q'uiñib'alil, axo tz'emcan c'u, satxicanem eb'. Satel eb' d'a junelñej, malaj mach scus yuj eb'.
- 21 Icha yic tz'em lañaj junoc mantiado spolchaj sch'añal, icha chi' yaj sq'uinal eb' anima. Tz'ec'b'at lemnajoc, malaj jab'oc jelanil syic'can eb', xchi jun pixan chi' d'ayin.

5

- 1 A ticnaic ach Job elocab' av, ol quila' mach junoc ol tac'voc d'ayach. ¿Mach junoc ángel ol ach colanoc?
- 2 A junoc anima chuc spensar, schichon sc'ool, snib'anoch tastac. A schichonc'olal chi' ol ic'anel sq'uinal.
- 3 Vilmac eb' chuc spensar, slaj q'uechañ tastac ay d'a eb', palta elañchamel satxiem juntzañ chi'.
- 4 A yalyuninal eb', mañxa mach scolvaj d'a eb'. Ayic sc'och eb' d'a yichañ eb' yajal, mañxalaj tz'aj yelc'och eb', mañxa mach scolan eb'.
- 5 Ayic tz'elul sat yavb'en eb', axo eb' anima van scham yuj vejel slajaneli, sayanelta eb' d'a caltac q'uiix. Axo eb' malaj jab'oc tas ay d'ay, syiloch sc'ool eb' d'a sb'eyumal eb'.
- 6 A yaelal mañ b'ajocto scoti, mañocto d'a yol luum sq'ueta.
- 7 Toxonton yic yaelal caji, icha te namix c'ac' tz'elñejta d'a cal c'ac'.

- 8 Tato a in tic icha aj tic vaji, elañchamel am svac'och in b'a d'a yol sc'ab' Dios.
- 9 A Dios satub'tac tastac sc'ulej, mañxo b'ischajb'enoc tas c'ulej chi'. Malaj mach snachajel yuuj tastac sc'ulej chi'.
- 10 A Dios chi' tz'ac'ancot ñab' d'a yib'añ lum lum tic. Icha chi' tz'aj yoch yalil masanil tas ay d'a sat lum.
- 11 A tz'ic'ancharañ eb' anima emnaquil syutej sb'a, añeja' pax tz'ac'an snivanil sc'ol eb' ayoch d'a syaelal.
- 12 A Dios chi' sjuanb'at tas nab'il yuj eb' jelan, yic max elc'ochi.
- 13 A' syamanoch vaan eb' jelan d'a chucal, yic max elc'och tas snib'ej eb' d'a chucal chi'.
- 14 A val d'a chimc'ualil stelvi eb', q'uic'q'uinal d'a eb'. Icha val to d'ac'valil sb'eyec' eb', toxoñej tz'ec' machmon eb'.
- 15 A Dios scolan eb' tz'ixtaj yuj eb' chuc spensar, añeja' scolan eb' d'a yol sc'ab' eb' ixtum anima.
- 16 A' ayoch yipoc sc'ol eb' malaj stec'anil, a' smacan sti' eb' mañ tojoloc syutej sb'a.
- 17 Vach' yic eb' scachji yuj Dios. Mañ a patiquejel a cachnab'il syac' Dios Syal Yuj Smananil chi'.
- 18 Tato a Dios chi' tz'ac'an echnaj junoc mach, a' tz'añtanpaxi. Tato a' tz'ac'anoch syaelal junoc mach, a' tz'ac'anpax b'oxoc sc'ool.
- 19 Tzijtum el ol ach colchaj yuj Dios d'a tas ay smay. Mañ ol ach scha ac'joc ganar yuj junoc tas sjavi d'a ib'añ.

- 20 D'a stiempoal vejel ol ach colchaj yuj d'a yol sc'ab' chamel. Ayic ay oval, añaña' ol ach colanpaxoc.
- 21 A Dios ol ach colan d'a tas syal eb' alum pecal. Mañ ol ach xivoc ayic sjavi yalñej tas d'a ib'añ.
- 22 Ayic ol javoc vejel, ma oval, toñej ol ach tzevajoc. Mañ ol ach xivoc ayic ol javoc noc' chium noc'.
- 23 A b'aj ol ach munlajoc, malaj q'uen q'ueen ol ach ixtanoc. A noc' chium noc', malaj tas ol ach yutej noc'.
- 24 Ol ajxoc jantac tastac d'a a pat. Ayic ol a b'isan noc' a molb'etzal noc' tz'acanñej yajec' noc'.
- 25 Tzijtum ol aj sb'isul iñtilal icha añ añic'ultac sq'uib' d'a sat lum luum.
- 26 Icham vinac achxo ol ach chamoc, icha junoc tob'añ ixim trigo c'anxo sjochchaji.
- 27 Ach Job, a tas cojtac a tzoñ c'ayb'ani. Cojtac to icha chi' yaji, yuj chi' scham val a b'eyc'olan juntzañ tic, xchi viñaj Elifaz chi'.

6

Ix spac viñaj Job d'a viñaj Elifaz

- 1 Ix tac'vi viñaj Job chi' icha tic:
- 2 Tato smasanil in yaelal yed' in cusc'olal tic, tz'echtaj d'a yol junoc echlab',
- 3 tecan ec'to yalil d'a yichañ yarenail sti' a' mar, yuj chi' ix in comon alej icha tic.
- 4 A Dios Syal Yuj Smasanil, ichato ix och ch'apnaj sjul-lab' d'ayin, axo svenenoal spucax d'a in nivanil. Toxo ix oymaj tas ay smay d'ayin yuuj.

- 5 ¿Tocval tz'oc' noc' caltacte'al b'uru tato ay yañ
noc'? ¿Tocval tz'oc' noc' mam vacax tato ay
tas sc'ux noc'?
- 6 ¿Mach schi'an junoc chib'il vail tato malaj
yatz'amil? ¿Tocval vach' sloji saquil noc'
ñolob' tato malaj yatz'amil?
- 7 Icha chib'il vail malaj yatz'amil, icha chi' tas tzin
chi ticnaic svab'i. Mañxalaj in gana in va'i.
- 8 Comonoc tz'el d'a sc'ol Dios yac'an tas tzin c'an
d'ay. Comonoc syac' tas tzin nib'ej.
- 9 Comonoc tz'el d'a sc'ol Dios chi' in sataneli, yic
tzin lajviel d'a junelñej.
- 10 Vach'chom svab' syail yuj in yaelal yed' in
cusc'olal tic, palta tzin te tzalaji, yujto
svac'ñej och sley Dios yipoc in c'ool, aton
Dios Axoñej Ochi.
- 11 Mañxalaj vip svab'i yic svac'an techaj in yaelal
tic, ¿tasxom yuj comon pitzan into?
- 12 ¿Tocval lajan stzatzil in nivanil tic icha q'uen
q'ueen? ¿Tocval icha stzatzil q'uen bronce
stzatzil in b'ac'chil?
- 13 Maxtzac yal in colan in b'a d'a yol vico'. Mañxa
junoc mach scolvaj ved'oc.
- 14 A junoc mach ayoch d'a syaelal, vach'chom
mañxa yelc'och Dios Syal Yuj Smasanil d'ay,
palta smoj val tz'ac'ji snivanil sc'ol yuj eb'
svach'c'ool.
- 15 Palta a ex tic ex vamigo, toñej ix in e vach'
juejeli. Lajan ex icha junoc a' eluma' stup
d'a smelemal.
- 16 Ayic syac'an ñab' tat tz'aj sat a' sb'eyi calan a'
yed' q'uen cheev, ma yed' q'uen sacb'acom.

- 17 Ayic tz'ulax q'uen cheev chi', stupem a' eluma' chi', axo yic tzovaj c'ac' stacjiem a'.
- 18 A eb' anima b'eyum, sb'at eb' d'a titac b'e yic sayan a' eb' yuq'uej, axo tz'aji, satcanb'at eb' d'a lum taquiñ luum chi', ata' schamcan eb'.
- 19 A eb' b'eyum anima aj choñab' Temán yed' eb' aj Sabá, say a a' eb' yojtactaxon b'aj scani,
- 20 axo yic sc'och eb' b'aj aytaxon a' chi', taquiñxo yed'tal a', toxoñej staccanq'ue sc'ol eb'.
- 21 Icha chi' eyaj d'ayin a ex tic, yujto ayic tzey-
ilanoch jantac in yaelal tic, toñej tzex
xivq'uei.
- 22 Palta a in tic, malaj tas tzin c'an d'ayex. Malaj
tumin tzin c'an d'ayex yic tzin colchaji.
- 23 ¿Tocval tzin c'an e colval yic tzin colchaj d'a yol
sc'ab' jun ajc'ol d'ayin, ma d'a juntzañ eb'
elc'um?
- 24 Aq'uec in c'ayb'ub'al, ol in cha vab' d'ayex.
Ch'oxec och in mul chi' d'a in sat.
- 25 Malaj junoc mach spaticanel junoc pensar to
vach', palta a ex tic, mañxa stzolal tas
tzeyac'och d'a vib'añ.
- 26 A ex tic nab'añej tzin e tumej, palta eyojtac to
a slolonel junoc mach ayoch d'a syaelal, ay
b'aj malaj jab'oc yelc'ochi.
- 27 A ex tic, syal eyac'an e suerte d'a yib'añ eb'
meb'a' ob'iltac. Syalpax e choñanel junoc
eyamigo.
- 28 Ochañec q'uelan d'a in sat, tato toñej svesej.
- 29 Actejec eyalan juntzañ chi' d'a in patic.
Comonoc tzeyojtaquejeli to yel juntzañ
sval tic.

30 A e naani to esalvum in. A e naani to mañ vojtaoc tas yel yed' tas mañ yeloc.

7

- 1 A oñ anima cajan oñ d'a sat lum tic, lajan val cab'an syail icha junoc soldado ma icha junoc checab' yaji.
- 2 A junoc checab', snib'ej elañchamel sq'uic'b'i. A junoc munlajvum, snib'ej elañchamel scha stojol.
- 3 Icha chi' vaj yed' in yaelal tic, ujal svab' syail. Junjun ac'val ayñejoch in cusc'olal.
- 4 Ayic tzin ec' jichan, te najat yec' ac'val svab'i. Tzin tzactzaj vec' b'alb'onoc, max sacb'ilaj. Svalan icha tic: ¿Janic' ol in q'ue vaan? xin chi.
- 5 Majnaquel in nivanil tic yuj noc' a'ay. Taquiñ quechinac sat, slaj q'ue tzililjoc tz'elxi spojoval.
- 6 A in q'uinal elañchamel tz'eq'ui, icha yec' sjulab' eb' ch'alvum sjulec' d'a scal sch'al. Van sc'och in q'uinal tic d'a slajvub', mañxa tas ayoch yipoc in c'ool.
- 7 Ach in Diosal, nacoti, a jab' in q'uinal tic, lajan icha yic squic'an juneloc quic'. Mañxa b'aq'uiñ tzalajc'olal ol in ajoc.
- 8 A eb' anima tzin ilan ticnaic, mañxo ol in yil-laj eb'. Ol in sateloc, mañxo ol in ilpaxlaj.
- 9-10 Icha yec' numumoc asun satxicanemi, icha chi' tz'aj satxiem junoc anima ayic sb'at mucchajcan d'a campusante. Mañxa b'aq'uiñ ol jaxoc, mañxa b'aq'uiñ ol yiloch eb' sc'ab'yoc.

- 11 Yuj chi' max yal vem numan, yuj in yaelal yed' in cusc'olal tic, ol valñej tas svala'.
- 12 Mamin ¿tom lajan in icha noc' nivan noc' d'a yol a' mar tzila', yuj chi' ayñejoch a sat d'ayin?
- 13 Ayic tzin naani, tecan vach' ol in vay jab'oc d'a in ch'at, tope tz'och vaan jab'oc in yaelal tic yic tzin vay jab'oc, xin chi.
- 14 Axo juntzañ vayich xivub'tac tzac' vila', tzin a te xib'tani.
- 15 Más vach' tzin a b'inchamoc, más vach' tzin cham d'a yichañ to pitzan in.
- 16 Maxtzac techaj vuj svab'i, nab'axoñej pitzan in. Mañxo in ixtej. A in q'uinal tic lajan icha yic squic'an juneloc quic'.
- 17 ¿Tas quelc'och a oñ anima oñ tic, yuj chi' tzoñ ic'chaañ? ¿Tas yuj tzach och ilc'olal cuuj?
- 18 ¿Tas yuj ayñejoch a chum d'ayoñ d'a junjun c'u, tzoñ ac'anñej proval?
- 19 ¿Tas yuj max iq'uel jab'oc a sat d'ayin, yic syal in b'uc'anem jab'oc yal in ti'?
- 20 Ach Dios, Yilumal anima aji. Tato tz'och in mul, ¿tom tzab' syail yuuj? ¿Tas yuj a d'ayin tzac'och ijan a jul-lab'? ¿Tom al vajoch d'ayach icha junoc icatz?
- 21 ¿Tom maxtzac ac' nivanc'olal in mul? ¿Tom maxtzac ac' nivanc'olal tastac chucal ix in c'ulej? Toxo val tzin b'atcan d'a yol luum. Ol in a sayeq'ui, mañxo ol in chax uuj, xchi viñaj Job chi'.

8

A sb'ab'el lolonel viñaj Bildad

- ¹ Ix yalan viñaj Bildad aj Súa icha tic:

- 2 ¿B'aq'uiñ ol actej a lolon icha tic? Lajan a lolonel tic icha junoc oval chacxuxum ic'.
- 3 A Dios Syal Yuj Smasanil, malaj b'aq'uiñ syix-tejb'at tojolal, max yiq'uec' smacb'en junoc anima.
- 4 Tecan ix och smul eb' uninal chi' d'a Dios, yuj chi' ix ac'ji syaelal eb' yuuj d'a smojalil.
- 5 Ac' val och a b'a d'a yol sc'ab' Dios Syal Yuj Smasanil, tza c'anan d'ay to tz'oc' sc'ol d'ayach.
- 6 Tato vach' a pensar, tojolñej tzutej a b'a. Ol ach scol Dios chi', ol yac'anxi masanil tastac ictaxon yaji.
- 7 A a b'eyumal d'a yalañtaxo, mañxo ol yal slajb'an sb'a yed' jantac tas ol ajxoc d'ayach.
- 8 C'anb'ejec' ab'i tas ec'nac eb' anima d'a peca', tza c'ayb'an sjelanil eb' chi'.
- 9 A oñ tic ichato evi oñ alji, malaj jab'oc tas cojtac. A co q'uinal d'a sat lum tic lajan icha yec' junoc eñul.
- 10 A eb' anima d'a peca', jantac tas b'aj syal ach sc'ayb'ancan eb'.
- 11 A te' junco yed' te' papiro, añej b'aj ay a a' sq'uib' te'.
- 12 Te yaax te', palta tato stup a', b'ab'el stacjixiel te' d'a yichañ juntzañxo te te'.
- 13 Icha val chi' ol aj eb' sc'ulan chucal, aton eb' sb'atcan Dios satc'olal yuuj, maxtzac elc'och tas ayoch yipoc sc'ol eb'.
- 14 A tas comon ayoch yipoc sc'ol eb' chi', lajan val icha ch'alxim.

- 15 Q'uinaloc ay mach tz'och yub'naj d'a ch'alxim chi', malaj jab'oc yip. Q'uinaloc tzoñ can d'uñinaj d'ay, max techajlaj yuuj.
- 16 A eb' sc'ulan chucal, lajan val eb' icha sat añ añic'ultac tz'el tzicnaj yuj yoc c'u, spucax-canb'at d'a scaltac avb'en,
- 17 sb'atcan d'a slod'iltac q'uen q'ueen, slaj q'uib' añ, sb'at añ d'a yib'añtac q'ueen.
- 18 Palta tato ay mach stoc'anqueta añ, mañxa mach ojtannac tato ec'nac añ ta'.
- 19 Icha chi' tz'aj slajviel añ, ch'ocxo junocxo añic'ultac sq'uib' b'aj toc'b'ilqueta añ chi'.
- 20 A Dios, max actajcan junoc mach vach' spensar yuuj. Max colvajlaj d'a eb' sc'ulan chucal.
- 21 Tato tza na a b'a, a' ol ach ac'anxi tzevajoc, ol yac'anxi a tzalajc'olal.
- 22 Axo pax eb' ajc'ool, ol q'uixvocan eb'. A spat eb' chuc spensar chi', ol lajvoqueloc, xchi viñaj Bildad chi'.

9

- 1 Ix tac'vixi viñaj Job chi' icha tic:
- 2 Vojtac val sic'lab'il to icha chi' yaji. Palta, ¿toc ay junoc oñ syal calanoch co b'a vach'il d'a yichañ Dios?
- 3 Q'uinaloc sco telaj co b'a yed'oc, malaj am junoc tas syal co pacan d'ay d'a miloc tas sc'anb'ej d'ayoñ.
- 4 A Dios te nivan sjelanil yed' spoder. Q'uinaloc sco tec'b'ej co b'a d'a yichañ, ¿tocval stechaj cuuj?

- 5 A yuj yoval sc'ol Dios tz'ib'xiq'ue lum nivac vitz,
tz'el lum c'acap, malaj mach ojtannac tato
tzuji juntzañ chi'.
- 6 Ayic stzicub'tañan lum luum tic d'a yed'tal,
tz'ib'xi sb'achnub'al luum.
- 7 A Dios chi' syal yalan d'a c'u to max javilaj,
syalanpax d'a q'uen c'anal to max yac'laj
yoc q'ueen.
- 8 Malaj junoc mach ix colvaj yed'oc ayic ix
yac'anb'at jeñan satchaañ. Añeja' pax
stec'anem sat a' mar yic sq'ue chulnaj a'.
- 9 A' ix b'oan juntzañ q'uen c'anal scuch nivan Osa,
q'uen Oxd'ilañ, q'uen Mootz yed' juntzañxo
q'uen yaman yaji scheclaj d'a stojolal sur.
- 10 Mañixo b'ischajb'enoc tastac satub'tac sc'ulej. A
juntzañ chi' malaj junoc mach syal snachajel
juuj.
- 11 Tato tz'ec' Dios d'a co tz'ey, max yal-laj quilani.
Tato tz'ec' d'a chi' ¿toc snachajel vuuj?
- 12 Tato ay tas syiq'uec' d'a junoc mach, ¿mach syal
scachanoch vaan? ¿mach syal sc'anb'an d'ay
tas sc'ulej?
- 13 Tato scot yoval sc'ol Dios chi', max yal yoch vaan
d'a ichñej ta'. A eb' ayoch yed' Rahab^{9.13} ol
can eb' d'a yalañ juuj.
- 14 Yuj chi', ¿tas lolonel syal valani yic tzin pacan d'a
Dios?
- 15 Vach'chom malaj in mul, palta max yal-laj
in tac'vi d'ay. In juezal yaji, tzin c'anan
yoq'uelc'olal d'ayin.

9.13 9:13 A Rahab, sb'i junoc noc' noc' syal eb' anima tob' a d'a yol
a' mar ay noc'. A chucal sch'oxcot noc'.

- 16 Q'uinaloc svavtej Dios chi' b'aj tzin ch'olb'itaji, vach'chom sc'ochi, palta ζtocval ol scha yab' tas svala'?
- 17 Axo tz'aji, tzam in yac' lajvoc yed' junoc ic'riab' te ov, svach' nivtaj in yaelal tic d'a ich'nej ta'.
- 18 Maxtzac xom yal vic'an vip junoc rato. Tzam te vach' nivtaj in yaelal tic yuu.
- 19 Q'uinaloc svac' pural Dios chi' yic sb'oan icha tzin nib'ej, max yal-laj yujto aton Dios Syal Yuj Smasanil. Q'uinaloc svavtej d'a yichañ eb' juez, ζmach syal yac'an pural sc'ochi?
- 20 Q'uinaloc svala' te vach' in, axo in lolonel sch'oxaneli to ay in paltail. Q'uinaloc svala' to malaj jab'oc in paltail chi', axom Dios tz'alani to mañ yeloc.
- 21 Vach'chom a in tic malaj in mul, palta malaj velc'och d'a yol in sat, maxtzac yal in c'ol pitzan in.
- 22 A in naani, lajanxoñej smasanil. A Dios chi' satanel eb' ay smul yed' eb' malaj smul.
- 23 Q'uinaloc sjavi chamel d'a yib'añ masanil anima, malaj tas sna Dios chi' ayic slajviel anima malaj smul.
- 24 Scan jun yolyib'añq'uinal tic d'a yol sc'ab' eb' chuc yuu, smacchaj sat eb' juez yuu. Tato mañoc Dios sc'ulani, ζmach sc'ulan jun?
- 25 Elañchamel tz'ec'b'at in q'uinal, malaj jab'oc tzalajc'olal svila'.
- 26 Lajan val sb'ey in q'uinal tic icha sb'ey junoc te' balso d'a sat a a', aton te' b'ob'il yed' te' papiro. Lajan pax icha sb'at xumumoc noc' ch'acb'a yic syaman schib'ej noc'.

- 27 Q'uinaloc sb'atcan in yaelal tic satc'olal vuuj, tzalajc'olal am tzin ajcani.
- 28 Palta masanil in yaelal tic toñej tzin somchajel yuuj, yujto vojtaq to max in yal Dios vach'il.
- 29 Tato ay in mul yalani, nab'añej svac' vip valani to vach' in.
- 30 Vach'chom tzin b'ic in c'ab' yed' noc' xapon, ma yed' yal taañ,
- 31 palta a Dios tzin yac'ñejem d'a scal a a' soc'omtaq, axo in pichul sq'uixvi vuuj.
- 32 Max yal in pacan in b'a d'a Dios icha d'a junoc comon anima. Max yal valani to syal in b'at yed'oc d'a yichañ eb' juez.
- 33 Comonoc ay junoc mach syal yac'an vil-laj in b'a yed'oc, syalan tas tzoñ aj co chavañil.
- 34 Octom ay junoc mach syal yalan d'ay yic tz'och vaan yac'anoch in yaelal, tz'och vaan in xib'tani.
- 35 Tato icha chi', maxtzac am in xiv in loloni, yujto malaj in mul icha eyalan tic.

10

- 1 Mañxa in gana pitzan in. Ol vac' checlaj in yaelal tic, ol in lolon yed' in c'ac'alc'olal.
- 2 Sval d'a Dios, mañ toñejoc tzac'och in mul d'a vib'añ, al d'ayin b'aj ix och in mul chi'.
- 3 Ina a ach in a b'onac, ¿tom vach' tzab'i tzin a chaccaneli? Chuc tz'alji d'ayin, axo yed' tas sna eb' chuc spensar tzach ochi.
- 4 ¿Tom lajan ilan icha quilan a oñ anima oñ tic?
- 5 ¿Tom lajan a q'uinal icha jab' quic a oñ chamelb'a anima oñ tic?

- 6 Yuj chi' ¿tas yuj tza say valec' in mul yed' in paltail?
- 7 Vach'chom ojtac to malaj in mul, malaj junoc mach syal in scolanel d'a yol a c'ab'.
- 8 A ach val ix in a b'o'o, axo ticnaic tza nib'ej tzin a sateli.
- 9 Nacoti to d'a lum luum ix in a b'o'o, axo ticnaic, tzin ac'anxicanoch pococal.
- 10 Ix a b'o in nivanil tic icha tz'aj sb'o noc' queso ayic spajb'i noc' lech.
- 11 A ach ix ac' syamlaj sb'a in b'aquil yed' in ch'añal. Ix ac'anoch in b'ac'chil yed' in tz'umal d'a spatic.
- 12 Ix ac' in q'uinal, ix in a xajanani. Ix in a tañvej, yuj chi' pitzan in.
- 13 Palta axo ticnaic jun, snachajel vuuj to ay tas c'ub'eltac tza na' d'a in patiac.
- 14 Van in ilani tato tz'och in mul, max in ac' nivanc'olal jab'oc yuj in mul chi'.
- 15 Tato ay in mul, ob'iltac in. Tato malaj in mul, palta max yal voch d'a ichañ d'a junc'olal, yujto tzin q'uixvi, tzin naancot in yaelal.
- 16 Tato svic'chaañ in b'a, satub'tac am tzutej in a sataneli. Icham syutej noc' choj spechan junoc noc' yic schi'a, icha chi' am tzin utej.
- 17 Tza say juntzañ testigo d'a in patiac. Tzac' val cot oval d'ayin, icha scot ñilnaj eb' soldado yac'an oval.
- 18 ¿Tas yuj in a chanac aljoc? Comonoc ayic manto in aljoc ix in chamcani, yic malaj mach iljinac in.

- 19 Comonoc ayic valjinac d'a in nun,
vic'chajnac'b'at d'a campusante, ichato
malaj mach checlajnac.
- 20 Yacb'an to jab'nej in q'uinal tic, eloc d'a a c'ol
tzac'an jab'oc in junc'olal. Eloc d'a a c'ol
tzac'an jab'oc in tzalajc'olal,
- 21-22 yic manto in b'at d'a chamub' d'a scal
q'uic'alq'uinal b'aj maxtzac yal in paxta.
A d'a jun lugar chi', veventac yilji,
q'uic'alq'uinal xoñej, mañxalaj jab'oc
saquilq'uinal, xchi viñaj Job chi'.10.21-22

11

A sb'ab'el lolonel viñaj Zofar

- 1 Ix yalan viñaj Zofar aj Naamat d'a viñaj Job chi'
icha tic:
- 2 A juntzañ a comon lolonel tic smoj val spacji
d'ayach. Mañ yujoc to tzach te loloni,
scheclaji to vach' ach.
- 3 A a naani yujto tzach te loloni mañxa tas scala'.
A a naani to mañxalaj mach syal spacan
juntzañ a b'uchval lolonel tic.
- 4 A ach tic tzala' to vach' ach d'a yichañ Dios,
tzaloch a b'a vach'il.
- 5 Comonoc slolon Dios spacan juntzañ tzal chi',
- 6 sch'oxan sjelanil d'ayach c'ub'eltac yaji, aton
juntzañ max yal snachajeli. Ichato chi' ol
ilani to mantzac yac' a yaelal Dios icha val
smoj a chaani.
- 7 ¿Am a naani to ol ojtaquej val el sjelanil Dios Syal
Yuj Smasanil, aton juntzañ c'ub'eltac yaji?

10.21-22 **10:21-22** A d'a tic syac' b'inaj b'aj sc'ochcan eb'
chamnac viñaj Job.

- 8 ¿Tas val ol aj ojtaçanel jun jelanil chi'? Yu-
jto ec'b'al te çaañ yajq'ue icha yajq'ue
satchaañ tic. Te ec'b'al jul yajem d'a yichañ
b'aj ay eb' çhamnac.
- 9 Te ec'b'al d'a yichañ lum lum tic. Te levan sat
d'a yichañ a' mar.
- 10 Tato a Dios tzach avtani yic tzach sch'olb'itej,
¿mach junoc syal scachanoç vaan?
- 11 Yojtac eb' esalvum, añaaja' syil jantac çhucal,
¿mato tza na' to mañ yojtacoc Dios chi'?
- 12 ¿Tocval syal yalji junoc noc' b'uru icha spensar
junoc anima? Icha chi' junoc mach malaj
spensar, ¿tocval ol yal sjavi spensar?
- 13 Tato tza tojlob'itej a pensar, al a yaelal d'a Dios.
- 14 Actejcan a c'ulan çhucal yed' juntzañ tas tza
c'ulej d'a elc'altac.
- 15 Tato icha chi', vach' ilji d'a sat Dios, mañxalaj
b'aj ol ach q'uixvoc. Tzalajc'olal ol ach ajoc,
mañxa b'aj ol ach xivoc,
- 16 axo sat a c'ol d'a a yaelal ix ec' tic. Icha tz'aj stup
a a' sb'eyi, icha chi' ol aj sat d'a a c'ool.
- 17 Vach'chom ix ach can d'a q'uic'alq'uinal yuj
a yaelal tic, palta axo ticnaic ichato ol
sacb'ocpaxel d'a ib'añ icha d'a q'uiñib'alil.
Tzalajc'olal ol ach ajxoc, ichato çhime'ualil
b'aj ayach eq'ui.
- 18 Junc'olal ol ach ajxoc, yujto ay tas ayoch yipoc
a c'ool. A Dios ol ach tañvanoc, junc'olal ol
ach vayoc.
- 19 Olic' ip, malaj tas ol ach xib'tanoc. Tzajtum mach
ol javoc ach sayeq'ui, vach' ol ach aj yed' eb'.

²⁰ Axo eb' chuc spensar, olto scomon sayej eb' b'aj scolchaji, palta nab'axoñej. Mañixo ol ilchaj b'aj syal scolan sb'a eb', axoñej chamel ol yac'och eb' yipoc sc'ool, xchi viñaj Zofar chi'.

12

- ¹ Ix spacanxi viñaj Job chi' icha tic:
² A val svab'ani to a exxoñej eyojtac masanil tas d'a scal masanil anima. Ayic ol ex chamoc, tecan ol satcanel jelanil.
³ Palta a in pax tic ay pax in pensar, mato yelxo val malaj jab'oc tas vojtcac d'a eyichañ e naani, ¿mach val junoc mañ ojtannacoc juntzañ tic?
⁴ Vach'chom a in tic malaj in mul, ma in paltail, vach'chom ix yab' Dios in tevi d'a yalañtaxo, axo ticnaic toxoñej tzin tzetzaji.
⁵ A ex malaj jab'oc tas tzex ic'an tic, tzex te b'uchvaj d'ayin. Lajan ex icha junoc mach svach' ecan telvoc junoc mach vanxo stelvi.
⁶ A eb' elc'um, tzalajc'olal yaj eb' d'a yol spat. A eb' tz'alan chuc d'a Dios, junc'olal yaj eb'. A snaan eb' to malaj tas ol utaj eb' yuuñ.
⁷ C'anb'ejec d'a noc' noc' d'a sat luum yed' d'a noc' sjeñvi, syal ex sc'ayb'an noc'.
⁸ C'anb'ejecpax d'a noc' tz'ec' ñerñon d'a sat luum yed' noc' ay d'a yol a' mar, syal ex sc'ayb'an noc' d'a jelanil.
⁹ Masanil juntzañ noc' noc' chi', yojtac noc' to a tas tzuji a Jehová tz'ac'ancoti.
¹⁰ A d'a yol sc'ab' ay sq'uinal masanil tastac pitzan, syac'an yic' yic' eb' anima.

- 11 A yol co ti' tz'ab'lan svach'il tas scab'lej. A pax co chiquin tz'ab'an tas tz'alchaji.
- 12 A eb' ichamtac vinac, ayxo spensar eb', yujto tzijtumxo ab'il syil eb', yuj chi' ay spensar eb'.
- 13 Palta a Dios toxonton jelan, syal yuj smasanil.
- 14 A tas satel Dios, mañxa junoc mach syal sb'oanxi. A junoc mach syamchajoch vaan yuj Dios, mañxa junoc mach scolani.
- 15 Tato a' syamanoch vaan ñab', stacjiel masanil tastac d'a sat luum tic. Tato syac'paxcot ñab', sb'at a' d'a yalañ luum.
- 16 A Dios ay spoder, jelan toni, tz'elñejc'och yuuj. A' d'a yol sc'ab' ayec' eb' smusan sat eb' anima yed' pax eb' tz'ac'ji musansatil chi'.
- 17 A' tz'ac'an satel spensar eb' jelan. Axo eb' juez somchajcanq'ue spensar eb' yuuj.
- 18 A' tz'ic'anel eb' rey d'a yopisio, syac'an ic'jocab'at eb' d'a preso d'a junocxo ch'oc choñab'il, b'eranel eb' sb'atcan eb'.
- 19 A' tz'ac'an quistalax eb' sacerdote. A' tz'ac'an ac'joc ganar eb' nivac yopisio.
- 20 A eb' ac'um razón yipc'olal yaji, mañxalaj tas syal yalan eb'. A eb' ayoch yopisio sch'olb'itan eb' anima, tz'ic'jiec' sjelanil eb' yuuj.
- 21 A' tz'ac'an paticajcanel eb' nivac yelc'och d'a eb' anima. Axo eb' te tec'an, tz'elcan yip eb' yuuj.
- 22 Syac'an ojtacajel tas c'ub'eltac yaji. Syac'an checlaj tas mañ ojtacab'iloc.

- 23 A Dios chi' tz'ic'anchaañ juntzañ nivac choñab',
añeja' satanpaxeli. A saclemanb'at eb' an-
ima, añeja' smolb'anxi eb'.
- 24 A tz'ic'anec' sjelanil eb' yajalil junoc choñab', yuj
chi' ichato satcanb'at eb' d'a tz'inan lum b'aj
mañxalaj b'e.
- 25 Toxoñej machmon yec' eb' icha d'a
q'uic'alq'uinal. Toxoñej squetconec' eb'
icha eb' uc'um añ.

13

- 1 Masanil juntzañ tic ix vil val yed' in sat, ix vab'
val yed' in chiquin.
- 2 A tas eyojtac a ex tic, vojtcapaxi, mantoc yelxo val
emnaquil vaj d'ayex.
- 3 Palta tzin nib'ej tzin lolon yed' Dios Syal Yuj
Smasanil. Tzin nib'ej tzin telaj in b'a yed'oc.
- 4 A ex tic, yuj eyesalvumal tze c'ub'anel tas yel.
Lajan ex yed' eb' añtum malaj vach' yochi.
- 5 Comonoc numan tzex aji, yic icha chi' scheclaji to
jelan ex.
- 6 Maclejec eyab' tas ol vala', ol val tas nab'il vuuj.
- 7 ¿Am e naani to ol ex colvaj d'a Dios yuj eyesalvu-
mal chi'? ¿Am e naani to ay tas ol yic' d'a e
ac'oj musansatil chi'?
- 8 Tze nib'ej tzeyac'och e b'a yed' Dios, tze colan e
naani.
- 9 Palta q'uinaloc tzex ch'olb'itaj yuj Dios chi', ¿tas
tzex aj e naani? ¿Tzam yal eyac'an mu-
sansatil, icha tzeyutej junoc anima?
- 10 Tato tze comon aq'uejoch e b'a yed' Dios e naani,
ol ex stumej sic'lab'il.

- 11 A val smay ol ic'an e xivi, mato syal e tec'b'an e b'a d'a yichañ e naani.
- 12 A juntzañ peca' c'ayb'ub'al tzeyala', malaj yelc'ochi, lajan icha junoc muro nab'a luum scac'och yipoc co c'ool.
- 13 Axo ticnaic, tz'inec xe chi to ol in lolonoc, taxoñej scot d'a vib'añ yuj tas ol val tic.
- 14 Vach'chom scotxoñej d'a vib'añ, palta ol valñej.
- 15 Vach'chom yuj chi' tzin smilcham Dios, palta ol vac'ñejoch yipoc in c'ool. Ol in colñej in b'a d'a yichañ.
- 16 Talaj ata' ay in colnab'il, yujto a junoc mach chuc max stec'b'ej sb'a yoch d'a yichañ Dios.
- 17 Maclejec val eyab' tas ol aj valani.
- 18 Toxo ix in na' tas ol vutej in colan in b'a, vojtaç to vach' ol in elc'ochoc.
- 19 Tato ay mach sch'oxaneli to ay in mul, syal voch vaan valani masanto tzin chami.
- 20 Ach in Diosal, chab'ñej val tas tzin c'an d'ayach, icha chi' syal in c'och d'a ichañ.
- 21 Actejxo ac'anoch in yaelal tic, mañxo in a xib'tej yed' tas ay smay.
- 22 Avtej in, ol in tac'voc d'ayach, ma jun, tzin b'ab'laj loloni, tzach tac'vi d'ayin.
- 23 Al d'ayin, ¿b'ajtil ix och in mul, ma in paltail? ¿B'ajtil ay b'aj ix in ec' d'a yib'añ chi'?
- 24 ¿Tas yuj tza c'ub'ejel a b'a d'ayin? ¿Tas yuj icha junoc ajc'ol tzin utej?
- 25 Lajan in icha junoc xil te' tz'ic'jib'at yuj ic', ma icha añ taquirñ ac. ¿Tas yuj tzac' oval ved'oc, tza nib'ej tzin a sateli?
- 26 Te ya tzal d'ayin svab'i. Tza c'anb'an d'ayin tastac in mul yictax in quelemal.

- 27 Ichato ix ac'och q'uen cadena d'a voc, q'uelan achr'ej ochi b'aj tz'em voc.
 28 Yuj chi' vanxo in c'ab'at icha junoc tas sc'ai, ma icha junoc pichul ijtacxo.

14

- 1 A oñ anima oñ tic tzoñ alji d'a co nun, jab'ñej tiempo squila', scalr'ej yaelal tzoñ eq'ui.
 2 Lajan co q'uinal tic icha junoc añ xumac vanto spojeli, elar'chamel stacjipaxi. Lajan pax icha tz'aj satxicanem junoc eñul.
 3 Mamin, ¿tas yuj tzac' val och a sat d'ayin to anima inr'ej? ¿Tas yuj tza nib'ej tza ch'olb'itej junoc tas malaj yelc'ochi?
 4 ¿Toc ay mach syal yic'anel tas vach' d'a scal tas mañ vach'oc?
 5 A ach tic tzala' jantac tiempo syil junjun anima. Chequel yaji jaye' sb'isul c'ual squila', max yal yec' jayeocxo c'ual uuj.
 6 Iq'uel a sat d'ayin yic tzin can d'a junc'olal. Ac' tzalajb'oc in c'ol icha stzalajb'i sc'ol eb' munlajvum, ayic slajvi smunlaj eb'.
 7 Ayic sch'acjiel junoc te te', scac'och yipoc co c'ool to ol ja svol te', axo te svol chi' sq'uib'xi.
 8 Vach'chom te ichamxo te' sch'añal yib' chi', vach'chom vanxo sc'ab'at te' yib',
 9 axo yic tz'emc'och sical a a' d'a te', syaxb'ixi te', svolanxi te' icha junoc te' yuneto tz'avchaji.
 10 A oñxo pax anima oñ tic, ayic tzoñ chami, mañxa tas syal cuuj. Ayic tz'el co pixan, mañxalaj mach tzoñ ilani.
 11 Icha tz'aj sq'ue vaan xob'al a' mar, ma icha tz'aj stup a a' sb'eyi,

- 12 icha chi' tz'aj co cham a oñ anima oñ tic.
Yacb'an aytoec' satchaañ tic, malaj val
junoc chamnac anima ol comon pitzvoc b'aj
mucan, malaj junoc ol comon q'ue vaan d'a
yed'tal chi'.
- 13 Comonoc tzin a c'ub'ejel d'a chamel chi', yacb'an
tz'ec'b'at yoval a c'ool. Tza naanpaxi
b'aq'uiñ tzin a naxicoti.
- 14 A junoc anima schami, ¿tom ol pitzvocxi? Palta a
inxo tic ol vac' techaj in yaelal tic, masanto
ol c'och sc'ual vel d'a libre.
- 15 Ol ach avaj d'ayin, ol in tac'voc d'ayach. Ol am
ach tzalaj in ilanochi, yujto a ach a b'onac
in.
- 16 A ticnaic, q'uelan ach och d'a in b'eyb'al. Axo
d'a jun c'ual chi', mañxo ol ic' a cuenta d'a
in mul.
- 17 Ol b'atcan in chucal chi' satc'olal uuj. Ol ac'an
lajvoc in mul.
- 18 A lum nivac vitz ayic tz'elta lum c'acapil, satem
luum, axo q'uen nivac q'ueen tz'el q'uen d'a
yed'tal.
- 19 Añejtona' icha tz'aj yulaxb'at q'uen q'ueen d'a
yol sb'e a a', ma icha tz'aj yic'chajb'at lum
luum yuj a', icha chi' tz'aj ac'an lajvoc tas
ayoch yipoc co c'ool a oñ anima oñ tic.
- 20 A ach te ec'b'al achñej d'a quichañ, tzoñ ic'anxi
meltzaj d'a junelñej, tzac'an ixtax co sat yic
tzoñ chami.
- 21 Vach'chom a eb' calcuninal te b'inajnac ol aj
eb', mato ay eb' mañxalaj ol aj yelc'ochi,
palta mañxo cojtacoc, mañxalaj mach ol yal
yalan cab'i.

22 Q'uinaloc chamnac oñxo, axoñej am cuuj scac' pensar, yujto scab'val syail, xchi viñaj Job chi'.

15

Schab'il macañ lolonel (Caps 15—21)

- 1 Ix yalanxi viñaj Elifaz aj Temán icha tic:
- 2 A mach jelan, mañ smojoc stac'vi d'a comon lolonel, mañ smojoc pax syic'chaañ sb'a syalan tas toñej sb'at yuj ic'.
- 3 Mañ toñejoc scomon loloni, max sc'anlaj comon pensar.
- 4 Ach Job, tzala' to malaj yelc'och xivc'olal d'a Dios, malaj pax yelc'och ejmelal d'ayach.
- 5 A yuj tas tzala' a sch'oxanel a mul. Tza nib'ej tza musej co sat yed' sjelanilal a pensar chi'.
- 6 Mañ a na' to a in ol valq'ueta a mul, a yuj tas tzala' tzic'cot d'a ib'añ.
- 7 ¿Tom a a naani to a ach b'ab'el b'ob'il ach? ¿Tom ayachxo ayic ix laj b'oji lum nivac vitz?
- 8 ¿Tom tz'eyanoch a chiquin ayic ix snaan Dios tas ol sc'ulej? ¿Tocval a achñej jelan ach d'a yolyib'añq'uinal tic?
- 9 Masanil tas ojtac, cojtac pax a oñ tic.
- 10 A co jelanil, ix co c'ayb'ej d'a eb' ichamtac vinac sacxo xil sjolom, aton eb' ichamtac vinac d'a yichañ viñ a mam.
- 11 A Dios snib'ej syac' snivanil a c'ol yed' lolonel c'ununi scal d'ayach, ¿tas yuj max a cha ab'i?
- 12 ¿Tas yuj tziq'uel a b'a d'a Dios, tz'elvalcot jiñjiñ yol a sat scot oval?

- 13 ¿Tas yuj scot val oval d'a Dios, comonxoñej tzal juntzañ lolonel?
- 14 ¿Toc ay junoc anima vach'ñej to malaj jab'oc smul?
- 15 Inatax eb' ángel, mañ ayococh eb' yipoc sc'ol Dios yed' pax satchaañ, mañ val yelxo vach'oc d'a yol sat.
- 16 Ocxo val a oñ anima oñ tic yajb'entac oñ. Icha co comun uc'an a a', icha chi' co c'ulan chucal chi'.
- 17 Ach Job, comunoc tza maclej ab' tas ol vala'. A jab'oc tas vojtaç, a' ol vala'.
- 18 A eb' aj pensar, a eb' ix oñ c'ayb'ani. A tas yojtaç eb' chi' sc'ayb'ejnaccan eb' d'a eb' smam yicham.
- 19 Aton d'a eb' smam yicham eb' chi' ac'b'il lum luum tic, mañ scalejnacoc sb'a eb' yed' eb' ch'oc choñab'il.
- 20 A eb' anima chuc sb'eyb'al, tzapan sq'uinal eb', scalñej yaelal tz'ec' eb'.
- 21 Ayic syab'an eb' sc'añ junoc tas, xivq'ue eb'. Axo yic malaj tas sna eb', sjavi eb' elc'um, syelc'anb'at eb' tas ay d'a eb'.
- 22 Mañxa tas ayoch yipoc sc'ol eb' yic scolchaj eb' d'a scal q'uic'alq'uinal. Ayxo och ijan q'uen cuchilub' d'a eb' yic scham eb'.
- 23 Axo snivanil eb' ol chijocb'at yuj noc' ostoc. Yojtaç eb' to a tas ol cot d'a yib'añ eb', mañ ol ec'laj.
- 24 A yaelal yed' ilc'olal ol ac'an xivq'ue eb', icha tz'aj co xivq'ue d'a yichañ junoc yajal sjavi yac' oval d'ayoñ.

- 25 Icha chi' tz'aj sjavi d'a yib'añ eb' syic'chañ sb'a d'a yichañ Dios Syal Yuj Smasanil, stec'b'an sb'a eb' d'a yichañ.
- 26 Ichato yed'nac smaclab' jul-lab' eb', sb'at lemnaj eb' yac' oval yed' Dios.
- 27 Te b'aq'uech sat eb' yed' snivanil,
- 28 yujto yac'nac ganar juntzañ choñab' eb', yicannaccan juntzañ pat eb' mañxalaj yajal, palta ol lajvoquel juntzañ choñab' chi' yed' juntzañ pat chi' yuj oval.
- 29 Mañ najtiloc ol ec' eb' yed' sb'eyumal. Ol satel eb' icha yec' svevenal asun.
- 30 Mañxo ol yal scolanel sb'a eb' d'a scal q'uic'alq'uinal. Lajan ol aj eb' icha junoc te' c'ab' te' stz'a yuj c'ac', ma icha junoc te' te' tz'el xumaquil yuj ic'.
- 31 Mocab' yac'och tas chuclaj eb' yipoc sc'ool, yujto a spac ol scha eb' aton yaelal.
- 32 Ol pet cham eb', icha junoc te' c'ab'te' stzepjiel d'a snunal maxtzac yaxb'i.
- 33 Lajan ol aj eb' icha junoc ib' te' uva tz'el b'ulnaj sat ayic manto q'uiñb'i, ma icha junoc te' olivo toñej sc'ajb'anel xumaquil.
- 34 A eb' chuc chi', malaj yiñtilal eb' ol elcanoc. A jantac sb'eyumal eb' ix yic' d'a elc'altac, toñej ol tz'acab'atoc.
- 35 Aton eb' añej chucal nab'il yuuj, añej ixtoj anima naan yuj eb', xchi viñaj Elifaz chi'.

16

- 1 Ix tac'vixi viñaj Job chi' icha tic:
- 2 Ayxo scajvi in te ab'an juntzañ lolonel tzeyalub'tañej tic. Tzeyac'och e b'a eyac'an

snivanil in c'ool, palta ařej yaelal tze vach' iq'uejcot d'a vib'añ.

- ³ ¿Tom malaj slajvub' juntzañ e lolonel malaj yelc'och tic? ¿Tas eyaji yuj chi' ařej val a' e pacan d'ayin?
- ⁴ Q'uinaloc a ex tic icha val vaj tic eyaji, max am val-laj icha tzeyutej eyalan tic d'ayin, max am in tzicub'tañej in sat valan jantac lolonel d'ayex.
- ⁵ Palta jun, a am lolonel vach' syac' snivanil e c'ool, syac' e tec'anil, a am sval d'ayex.
- ⁶ Mañ yujoc to tzin loloni, tz'och vaan in yaelal tic, mañ yujoc pax to tzin em numan tz'ochpax vaan.
- ⁷ A Dios tz'ac'an lajvoquel vip. A pax tz'ic'anel eb' vamigo d'ayin.
- ⁸ Ichato preso vaj yuuj. Jantac tas syic'chaañ eb' anima d'a in patic, jantac es lolonel syic'cot eb' d'a vib'añ.
- ⁹ A Dios tzac'anoch vuuj yic tzin sataneli, icha junoc noc' chium noc'. Ay val och sat d'ayin, icha val to vajc'ool yaji.
- ¹⁰ Jantac eb' anima smolb'ej sb'a yic tzin sb'uchan eb'. Stz'itanb'at in sat eb', emnaquil tzin yutejcan eb'.
- ¹¹ A Dios ix in ac'anoch d'a yol sc'ab' juntzañ anima te chuc spensar.
- ¹² Junc'olal vajeq'ui, ix in svecchitani. Ix och yub'naj d'a in jaj, choc' ix in yutej, ix in yac'anoch d'a sat sjul-lab'.

- 13 Yalñej b'aj sjavi sjul-lab' chi' d'ayin, ichato sc'axpaj d'a in nivanil tic, mañxa jab'oc snivanc'olal d'ayin. Toxoñej spuccanb'at yol in c'ol d'a sat luum.
- 14 Jantac in aj in lajvi yuuj. Scot val d'ayin icha junoc soldado te tec'an.
- 15 Te cusc'olal vaji, ayoch pichul ya sva vuuj, mañxa jab'oc vopisio.
- 16 Ste mal in sat voq'ui, sq'uic'b'i q'uinal svila'.
- 17 Icha chi' vaji, vach'chom malaj mach b'aj ix och in mul, vach'ñej in lesal.
- 18 Mocab' c'ub'chajel jantac chucal ix ac'jioch d'a vib'añ. Ab'chajocab'i ayic tzin tevi yic tzin c'anan tojolal.
- 19 Ay jun ayoch in testigooc ayec' d'a satchaañ, a' ol och ved'oc.
- 20 A eb' vamigo toñej tzin sb'uch eb', a inxo tic tzin oc'ñej d'a yichañ Dios.
- 21 Ayoc val junoc mach tz'alan d'a Dios vuuj, icha syutej junoc mach scolan junoc yetanimail.
- 22 Jayexoñej ab'il ayin eq'ui, axo in b'at d'a chamel chi' b'aj maxtzac yal co paxta.

17

- 1 Jab'xoñej val syal vic'an vic' svab'i. Vanxo sc'och in q'uinal d'a slajvub', vach'xo yaj ved'tal d'a campusante.
- 2 A eb' anima, oyanoch eb' in sb'uchani, masanil tiempo syac' cus in c'ol eb', maxtzac yal in colan in b'a d'a eb'.
- 3 Palta Mamin colin, yujto malaj junocxo mach syac'och sb'a in scolani, a achñej syal uuj.

- 4 A ach ix a c'ub'ejel jelanil d'a juntzañ eb' viñ
vamigo tic, mañ in a cha ac'joc ganar yuj eb'
viñ.
- 5 Elocab'c'och icha syal jun ab'ix: A junoc mach
syixtej junoc yamigo, axo yuninal ol ab'an
syail yuj jun tas sc'ulej chi'.
- 6 A ach ix ac' yal chuc eb' anima d'ayin, ix laj
stzub'an in sat eb'.
- 7 Toxoñej q'uic'aminac vilan yuj in yaelal. Ichato
mañ chequeloc in nivanil tic, yujto ix in te
b'acb'i.
- 8 Ayic syilan eb' anima vach' sb'eyb'al tas tzin ic'an
tic, sat sc'ol eb', scot yoval eb', yujto chuc in
snaan eb'.
- 9 A eb' vach' sb'eyb'al, vach'ñej ol elc'och eb'. A eb'
malaj chucal sc'ulej, ol q'ueñejchañ eb'.
- 10 Palta cotañec d'a tic ex vamigo. Malaj junoc aj
pensar tz'ilchaj vuj d'a e cal.
- 11 B'elb'on yec' in q'uinal, axo tas nab'il vuuj, ma
tas tzin nib'ej, toxo ix juvieli.
- 12 A ex tic a d'ac'valil tzeyaloch c'ualil, axo
yic q'uic'q'uinal, tzeyalani, lac'anxo ay
saquilq'uinal.
- 13 Toxoñej tzin tañvej in chami, yic sc'och telan in
nivanil svay d'a cal q'uic'alq'uinal.
- 14 A noc' a'ay yed' campusante svaloch in mam in
nunoc yed' vanab'oc.
- 15 ¿B'ajtil ay tas svac'och yipoc in c'ool? ¿Ay am
mach ojtannac tas ol in ajoc?
- 16 ¿Tom ol c'och jun chi' ved' d'a yed'tal eb'
chamnac? ¿Tom ol canñej ved' ta' d'a yol
lum luum chi'? xchi viñaj Job chi'.

18

- 1 Ix yalanxi viñaj Bildad icha tic:
- 2 ¿B'aq'uiñ val ol actej a loloni? Nachajocab' uuj, ichato pax chi' syal co loloni.
- 3 ¿Tas yuj tzoñ al noc'al, mañxa jab'oc quelc'och d'a a sat?
- 4 ¿Tas yuj tza chalchitej a b'a yuj chichonc'olal? ¿Am a naani yujto icha chi' tzutej a b'a ol can tz'inan lum luum tic, ma ol q'uexvoc yed'tal q'uen tenam?
- 5 A tas ayoch yipoc sc'ol junoc mach chuc spensar, ol tupemoc, icha stup junoc candil vanxo stup sc'ac'al.
- 6 Ol tup sc'ac'al scandil d'a yol spat, mañxa saquilq'uinal ta'.
- 7 Maxtzac yal yec' yed' stec'anil, van slocan sb'a yoc, stelvi yuj tas nab'il yuuj.
- 8 Ichato ol em junoc ch'añ yaal d'a yol sb'e, ol can sud'naj d'a yol jun ch'añ yaal chi'.
- 9 Ol em jun ch'añ yaal chi' d'a yol sb'e. A d'a sjaj yoc ol och sud'naj ch'añ.
- 10 C'ub'eltac yajem jun yaal chi' d'a yol sb'e.
- 11 Ayñejoch xivc'olal d'a spatic yichañ, ichato spechji b'eyec'oc.
- 12 Ay tas d'ay d'a peca', axo ticnaic van scham yuj vejel, a yaelal q'uelanxo och d'ay.
- 13 A jun ilya slajanel snivanil, axo sc'ab' yed' yoc ichato ol c'uxjocb'at yuj jun ilya chi'.
- 14 Ol ic'joquel d'a scal junc'olal b'aj cajan, ol ñerjocanb'at d'a yichañ jun aj chamel.
- 15 Ch'ocxo mach ol cajnajcan d'a scajnub'. Ayic toxo ix cham chi', ol tzicchajec' azufre d'a yol spat chi', yic satel jun yab'il chi'.

- 16 Lajan val icha junoc te te' taquirixo sch'añal yib' yed' sc'ab'tac.
- 17 A sb'inajnaquil ol satcanel d'a sat luum tic. Mañxa b'aq'uiñ ol b'inajoc.
- 18 Ol ic'chajel d'a scal eb' pitzan b'aj sacq'uinal. B'aj ay eb' chamnac d'a q'uic'alq'uinal ol yumjocanb'atoc.
- 19 Mañxa yirñtilal ol can d'a schoñab' yed' b'aj cajan.
- 20 Ayic ol ab'chaj tas ix javi d'a yib'añ, ol xivcanq'ue eb' cajan d'a stojolal b'aj sjavi c'u yed' b'aj tz'em c'u.
- 21 Icha val chi' ol aj satel eb' chuc, aton eb' malaj yelc'och Dios d'ay, xchi viñaj Bildad chi'.

19

- 1 Ix yalanxi viñaj Job chi' icha tic:
- 2 ¿B'aq'uiñ val ol eyactej e tzuntzan ovaj in yaelal tic, tzeyac'an cus in c'ol yed' juntzañ e lolonel tic?
- 3 Ayexñejoch eyalan chucal lolonel d'ayin. ¿Tom max ex q'uixvi eyalan d'ayin?
- 4 Q'uinaloc yel ay in mul chi', ¿tom tzeyab' syail yuuj?
- 5 Tzeyic' val chaañ e b'a d'ayin yuj in yaelal tic, tzeyalanoch d'a in sat to chuc in.
- 6 Palta comonoc snachajel eyuuj to a Dios icha tic tzin utani. A' ix in ac'anem d'a yol jun yaal tic.
- 7 Scomon el vav, svalan icha tic: Svab' val in chami, xin chi. Palta malaj mach stac'vi d'ayin. Tzin nib'ej ay mach tzin colani, palta malaj mach sb'oan yaj d'ayin.

- 8 A Dios ix macan yol in b'e, yic maxtzac yal in b'eyeq'ui. Ichato d'a scal q'uic'alq'uinal tzin ec' yuuj.
- 9 Ix yiq'uec' in b'eyumal, ix yic'anec' snivanil velc'ochi.
- 10 Ix in satem d'a junelñej. A tas ayoch yipoc in c'ool, pilan ix lajviel icha junoc te te' malaj sch'añal yib'.
- 11 Ix seccot yoval sc'ool d'a vib'añ, icha val junoc yajc'ool ix in yutej.
- 12 Masanil eb' soldado Dios chi' ix och oyan d'ayin. Ix oymaj eb' d'a spatictac in pat yic syac'an oval eb' ved'oc.
- 13 A Dios chi' ix ic'anel eb' vuc'tac yed' eb' vamigo d'a in tz'ey, ichaxoñej junoc comon anima ix in yutejcan eb'.
- 14 A eb' ayto vuj in b'a yed'oc yed' eb' vamigo, ix in yactejan eb', ix in b'atcan satc'olal yuj eb'.
- 15 Axo eb' cajan d'a in pat yed' masanil eb' in checab', icha junoc ch'oc animail ix in ajcan d'a eb', maxtzac in yilochlaj eb'.
- 16 Tato svavtejcot junoc eb' in checab' chi', maxtzac tac'vilaj eb' d'ayin, vach'chom tzin tevi d'a eb'.
- 17 Ayic tzin c'och d'a stz'ey ix vetb'eyum, chuclaj sjab' xob'al in ti' syab' ix, axo eb' ayto vuj in b'a yed'oc, tzin syajel eb'.
- 18 Icha pax chi' eb' unin tzin spatiquejel eb'. Ayic syilan eb' veq'ui sb'uchvaj eb' d'ayin.
- 19 A val eb' ec'b'al te vach' vac'an yed'oc, tzin spatiquejel eb'. A val eb' tzin te tzalaj yed'oc, ix meltzajoch eb' ajc'olal d'ayin.

- 20 Toxo ix tacjioch in tz'umal yed' in b'ac'chil d'a in b'acquil, tevelxořej pitzan in.
- 21 Ex vamigo, oc'ocab' e c'ool d'ayin, yujto a Dios ix ac'ancot jun yaelal tic d'a vib'añ.
- 22 ¿Tas yuj tzac'anexřej vuuj, icha tzin yutej Dios? ¿Tom mañ c'ocb'ilocxo in eyac'an cusoc?
- 23 Ayoc val mach stz'ib'ancan juntzañ in lolonel tic. Comonoc tz'ac'chajcanoch d'a q'uen q'ueen.
- 24 Comonoc a yed' q'uen cincel nab'a hierro tz'ac'jicanoch d'a q'uen q'ueen yic scan d'a junelřej.
- 25 Vojtac to a in Columal pitzanřej, axo d'a slajvub' c'ual ol emul d'a sat lum tic yic tzin scolani.
- 26 Vach'chom slajviel in tz'umal tic, palta ol vil val och Dios yed' in nivanil tic.
- 27 A in val lac'an ol vil val och yed' in sat, mañ ch'ococ mach ol ilanoc.
Vanco slajvic'och vip svab'i.
- 28 Ayic svab'an eyalan icha tic: ¿Tas val scutej cac'an cus sc'ol viñ, yujto munil a viñ tz'ic'ancot syaelal chi' d'a yib'añ? xe chi.
- 29 Palta xivañec d'a q'uen espada, aton yoval sc'ol Dios syac'lab'ej d'a eb' sc'ulan chucal. Oj-taquejequeli to ay jun Dios tzoñ ch'olb'itani, xchi viñaj Job chi'.

20

- 1 Ix yalanxi viñaj Zofar aj Naamat icha tic:
- 2 Ach Job, maxtzac yal-laj to tořej numan tzin aji.
Yuj chi' tzin nib'ej tzin tac'vi d'ayach.
- 3 Ix oñ a b'uch val yed' a chucal lolonel, palta vojtac tas ol aj in pacan d'ayach.

- 4 A ach tic ojtactaxoni to atax yic ix te q'uib'chaañ
anima d'a sat luum tic,
- 5 a stzalajc'olal eb' chuc max najtilaxlaj. Junñej
rato syac' jab' stzalajc'olal eb' chi'.
- 6 Vach'chom te chaañ yajq'ue eb' icha schaañil
satchaañ, axo sjolom eb' sq'uec'och b'aj ay
asun,
- 7 palta ol lajvoquem eb' icha stza' noc' noc', axo eb'
yamigo eb', mañxo ol nachaj yuj eb' b'aj ol
c'ochcan eb' chuc chi'.
- 8 Ol satem eb' d'a ichñej ta' icha junoc vayich.
Mañxalaj mach ol ilanoch eb'.
- 9 A eb' tz'ilantaxonoch eb' yed' eb' junñej tz'ec' yed'
eb', mañxa b'aq'uiñ ol iljococh eb' yuj eb'.
- 10 A tas yelq'uejnac eb', axo eb' yuninal eb' ol ac'an
meltzaj d'a eb' meb'a' b'aj yelq'uejnac eb'
chi'.
- 11 Ayic tec'an val yip eb' d'a squelemal, ol emcan
eb' b'aj smucchaj eb' chamnac.
- 12 Vach'chom te vach' sc'ulan chucal eb' syab'i, ste
tzalaj eb' yed'oc,
- 13 te chi' jun chucal chi' d'a eb',
- 14 axo d'a yol sc'ol eb', ol meltzajoch venenoal, icha
svenenoal noc' chan.
- 15 Masanil sb'eyumal eb' ix sb'uq'uemi, ol xeje-
jxiq'ueta eb', yujto a Dios ol ic'anq'ueta d'a
yol sc'ol eb' chi'.
- 16 Ichato ix stz'ub'b'at svenenoal noc' chan chi' eb'.
A jun veneno chi' ol ic'an scham eb'.
- 17 Mañxo ol yac' tzalajb'oc sc'ol eb' yed' jantac tas
ay d'ay, aton lech, noc' yal chab' to mañxa
yalnab'il.

- 18 Masanil tas yic'naquec' eb', yovalil ol yac'xi meltzaj eb'. Mañxo ol yal yac'an tzalajb'oc sc'ol eb' yed' sb'eyumal chi'.
- 19 Ix te ixtaj eb' meb'a' yuj eb', mañxa jab'oc tas ix can d'a eb'. A eb' chuc chi' ix macanq'ue yicoc juntzañ pat to mañoclej eb' b'ojinac.
- 20-21 Mañxa jab'oc tas ix colchajcanel d'a yol sc'ab' eb'. Axoñej eb' smacb'ej sb'a d'ay smasanil, palta mañ najtiloc ol yac' tzalajb'oc sc'ol eb' yed'oc.
- 22 Ayic tziytum tas tz'aj d'a eb', tziytum pax cusc'olal ol javoc d'a yib'añ eb'.
- 23 A val yic van yac'an b'ud'joc sc'ol eb', syac'an sgana eb' yed' tastac ay d'ay, ata' ol seccot yoval sc'ol Dios d'a yib'añ eb'.
- 24 Tato ol yac' ganar eb' yel d'a q'uen espada nab'a hierro, axo jul-lab' nab'a bronce ol ec' d'a eb'.
- 25 A jun jul-lab' chi' ol c'axpajec' d'a snivanil eb'. Ol ec' d'a seyub' eb', ol elc'och d'a yich spatic eb'. Ol te xivq'ue eb' yuj jun chi'.
- 26 A q'uic'alq'uinal ol c'ub'anel tastac sic'an yuj eb'. A jun c'ac' max tupi, a' ol ñusantz'a masanil tastac ay d'a eb'.
- 27 A Dios ol ac'an checlaj schucal eb'. Ol yalanpax eb' anima to ay smul eb'.
- 28 Ayic ol javoc yoval sc'ol Dios d'a yib'añ eb', ol satel masanil sb'eyumal eb'.
- 29 Aton val juntzañ tic nab'il yuj Dios d'a yib'añ eb' chuc chi', vach'xo yajcan d'a yib'añ eb' yuuj, xchi viñaj Zofar chi'.

21

- 1 Ix yalanxi viñaj Job chi' icha tic:
- 2 Maclejec val eyab' tas svala', tato icha chi' ol eyac' snivanil in c'ool.
- 3 Nivan tzeyutej e c'ool yacb'an tzin loloni. Slajvi in lolon chi' tzex b'uchvajxi d'ayin b'ian.
- 4 ¿Tocval a yed' junoc anima van vac'an oval? ¿Tom mañ smojoc scus in c'ool e naani?
- 5 Ilinecnab'i ol ex xivb'atoc, mañxalaj tas ol elta d'a e ti'.
- 6 Ayic tzin naancot juntzañ chi', tz'ib'xiq'ue in nivanil tic yuj xivelal.
- 7 ¿Tas yuj nivan tiempo syil eb' chuc? Sc'och eb' icham animail, sb'inaj val eb'.
- 8 Tzato yil eb' sq'uib' yuninal, stzalaj pax eb' yoch oyan eb' yixchiquin d'a stz'ey.
- 9 Malaj tas xib'tan eb', junc'olalñej yajec' eb'. Malaj syaelal eb' tz'ac'ji yuj Dios.
- 10 A noc' smam svacax eb', vach'ñej yel yirñtilal noc'. Ayic stajni noc' snun svacax eb', max ec'laj yune' noc'.
- 11 A yalyuninal eb' sq'ue cheneljoc eb' icha sq'ue tz'itiljoc noc' yunetac chiva.
- 12 Ayic syab'an eb' yoch sjajil yamc'ab' yic b'it, aton te' arpa, te' tañb'il yed' te' spuchaji, sq'ue cheneljoc eb' yuj tzalajc'olal.
- 13 Vach'ñej yaj eb' chuc chi', junc'olal tz'aj sb'atcan eb' b'aj smucchaji.
- 14 Syalan eb' d'a Dios: Mañ oñ a tzuntzej, max yal co c'ol scojtaquejel a checnab'il.
- 15 ¿Mach jun Dios Syal Yuj Smasanil chi', yic tzoñ och ejmelal d'ay? ¿Tas scac' yala' tzoñ tevi d'ay? xchi eb'.

- 16 A snaan eb' chuc chi' to yujñej sjelanil eb' ay sb'eyumal eb'. A inxo tic max in cha vab' tas syal eb'.
- 17 ¿Tom scomon cham eb' chuc icha tz'aj stup junoc candil? ¿Tom scomon javi yaelal d'a yib'añ eb'? ¿Tom scomon cot yoval sc'ol Dios d'a yib'añ eb' syab'an syail eb' yuuñ?
- 18 ¿Tom scomon saclemb'at eb' icha añ ac tz'ic'jib'at yuj chacxuxum ic'?
- 19 A eyalani to ato eb' uninab'il stupan smul smam. Palta a in tic svala' to smoj a val lac'an eb' stupan smul chi', yic syojtaquejel eb' to yuj smul eb' icha chi' tz'aj eb'.
- 20 A eb' chuc chi' smojton schaan yaelal eb' sjavi d'a yib'añ yuj yoval sc'ol Dios Syal Yuj Smanil.
- 21 Ayic toxo ix cham eb', mañxalaj yalan yic eb' yuj tas scotcan d'a yib'añ yuninal eb' chi'.
- 22 Palta, ¿mach syal sc'ayb'an Dios d'a jelanil? Añejton val Dios chi' sch'olb'itan eb' te nivac yelc'ochi.
- 23-24 Ay eb' vach'ñej tz'aj yeq'ui, tec'an val yip eb' scham eb'.
- 25 Ay pax eb' jun, te cusc'olalñej tz'aj yec' eb' scham eb', malaj jab'oc tzalajc'olal syil eb'.
- 26 Palta jun, a b'aj smucchaj eb' chamnac chi', lajanñej ol aj eb'. Junlajan ol chijocb'at eb' yuj noc' a'ay.
- 27 Vojtac tas tze na d'a in patic yed' e chuc pensaril.
- 28 Tze naan icha tic: ¿B'ajtom ix can spat jun viñ chuc tic, jun viñ yajalxo ix yutej sb'a tic? xe chi.

- 29 ¿Tom malaj b'aj tzex lolon yed' eb' anima sb'eyeq'ui? ¿Tom maj eyab' tas syic'tiej eb'?
- 30 Ayic scot yoval sc'ol Dios, syac'ancot junoc yaelal, axo eb' chuc malaj tas tz'ic'an eb'.
- 31 ¿Mach tz'alanoch d'a sat eb' yuj tastac sc'ulej chi'? ¿Mach ol ac'an spac yuj tas sc'ulej eb' chi'?
- 32 Axo sb'at mucchajcan eb', stařvaj b'aj smucchaj eb' chi'.
- 33 Siclab'inac lum luum sb'atcan d'a yib'ař eb'. Jantac eb' mucb'ilxo ta', jantacto pax eb' ol mucjocpaxoc.
- 34 ¿Tas tz'aj eyac'an snivanil in c'ol yed' juntzař e lolonel malaj yelc'och tic? Nab'a es juntzař tzeyal tic d'ayin, xchi viřaj Job chi'.

22

Yoxil macař lolonel (Caps 22—27)

- 1 Ix yalanxi viřaj Elifaz aj Temán icha tic:
- 2 ¿Tocval ay tas ol yic' Dios d'a junoc anima, vach'chom to aj pensar?
- 3 Q'uinaloc te tojol tzutej a b'a, mato malaj a mul, ¿tom ay jab'oc tas ol yic' Dios Syal Yuj Smanil d'a a patic?
- 4 Mař yujoc to tza c'anab'ajej, ma yuj a vach'il syac'an a cachnab'il yed' a yaelal Dios chi'.
- 5 Palta yujto a val a chucal yed' a mul chi' malaj slajvub'.
- 6 Ix a c'ancanec' spichul eb' meb'a' ayic ix ac'an tas sq'uex eb', vach'chom ix elcan b'eran eb'.
- 7-8 Vach'chom te b'inajnac ach, to ic masanil lum luum tic, palta maj ac' jab'oc a' yuq'uej eb' ay staquiřtial, maj ac' pax va eb' ay svejel.

- 9 IX a chec meltzaj eb' ix ix chamnac yetb'eyum, malaj jab'oc tas ix ac' d'a eb' ix. IX ic'anec' tas aycan d'a eb' chamnac smam.
- 10 Yuj chi' tzoymaj chucal d'a a patic ticnaic, tzach somchajq'ue yuj tas ay smay.
- 11 Ichato q'uic'alq'uinal yaj d'ayach, maxtzac yal ilan jab'oc. Icha val to a junoc a' eluma' van ach yic'anb'ati.
- 12 A Dios ay d'a satchaari, najat ayq'ue d'a yib'ari q'uen c'anal, syilemta masanil tastac tzuji.
- 13 ¿Am a naani to max yil co b'eyb'al? ¿Tom a q'uic'al asun tzach c'ub'anel d'ay?
- 14 ¿Am a naani to yuj q'uic'al asun chi' max yil Dios, yacb'an van sb'eyec' d'a yib'ari satchaari chi'?
- 15 ¿Tom tza tec'b'ejriej a b'a a b'eyb'alan sb'eyb'al eb' peca' anima chuc sb'eyb'al?
- 16 Pet chamnac eb' chi', icha tz'aj yic'jib'at junoc mach yuj a' eluma'.
- 17-18 Vach'chom a Dios Syal Yuj Smasanil ix ac'an b'ud'joc spat eb' yuj masanil tastac, palta ix spatiquejel Dios chi' eb'. Snaan eb' to malaj tas tz'utaj eb' yuuj. Mocab' in na icha sna eb' pit syutej sb'a chi'.
- 19 Ayic ol yilan eb' vach' spensar satel eb' chuc, ol tzalajq'ue eb'. Axo eb' malaj smul toriej ol tzevaj eb' ol yalan eb' icha tic:
- 20 A eb' cajc'ool van satel eb', van stz'ab'at sb'eyumal eb', xcham eb'.
- 21 Ach Job, ocharixi junc'olal yed' Dios, tato icha chi' vach' ol ach ajxieq'ui.
- 22 Schaocab' a c'ol to a Dios chi' tzach c'ayb'ani. Canocab' val slolonel d'a a pensar.

- 23 Tato tziq'uem a b'a, tzac'anxioch a b'a d'a yol sc'ab' Dios Syal Yuj Smasanil chi', ol ach yic'xichaari. Tato najat tzic'canel chucal d'a a pat,
- 24 tato mañxa yelc'och q'uen oro jantac svach'il d'a yol a sat, ichaxoñej lum pococ, ma q'uen comon q'ueen ay d'a yoltac a a' tz'ajcan q'uen d'ayach,
- 25 tato icha chi' tzutej a b'a, a Dios Syal Yuj Smasanil chi' ol och a b'eyumaloc, icha jantac q'uen oro, ma q'uen plata.
- 26 Ol ach tzalaj yed'oc, ol ac'paxoch yipoc a c'ool.
- 27 Tato ay tas ol a c'an d'ay, ol yab' tas ol ala', a achxo ol aq'uelc'och b'aj ix ac' a ti' d'ay.
- 28 A tastac ol a na'a, ol elc'och d'ayach, yujto a svach'c'olal Dios ol ochñej ed'oc.
- 29 A Dios tz'ic'anem eb' syic'chaari sb'a, scolvaj d'a eb' emnaquil syutej sb'a.
- 30 Añeja' scolan eb' malaj smul, ol ach scol paxi tato malaj a mul, xchi viñaj Elifaz chi'.

23

- 1 Ix yalanxi viñaj Job chi' icha tic:
- 2 A ticnaic añeja' yel vav yuj in yaelal tic. Vach'chom tzin te c'acvi, palta añeja' yac'anoch in yaelal Dios.
- 3 Comonoc svojtaquejeli b'ajtil tz'ilchaj Dios chi' vuuj, tas pax tz'aj in c'och b'aj ay sdespacho.
- 4 Tato icha chi' tzam val d'ay yuj in yaelal tic, yujto tzijtum tas tzin nib'ej sval d'ay yuj in colan in b'a.
- 5 Tzin nib'ej svojtaquejeli tas ol yal d'ayin.

- 6 ¿Tocval ol yac'lab'ej yip yic tzin scachanem num-najoc? Maay, ol smaclej yab' tas ol vala'.
- 7 Ol am yojtaquejeli to yel svala', ol am yalani to malaj in mul. Icham chi' ol aj in yac'anel d'a libre d'a junelñej.
- 8 Tzin sayec' Dios d'a stojolal b'aj sjavi c'u, malaj ayec' ta'. Tzin saypaxec' d'a stojolal b'aj tz'em c'u, max ilchajpaxlaj vuj ta'.
- 9 Tzin sayec' d'a stojolal norte, max ilchajlaj vuuj. Añejtona', tzin sayanxi d'a stojolal sur, max sch'ox pax sb'a d'ayin ta'.
- 10 Palta yojtac in b'eyb'al. Ayic ol lajvoc in yac'an proval, vach'xoñej ol in ajcan icha q'uen oro sb'o d'a cal c'ac'.
- 11 A jun b'eyb'al ix sch'oxcan d'ayin, malaj b'aq'uiñ svactejcan in b'eyb'alani.
- 12 Tzin c'anab'ajejñej schecnab'il yed' sc'ayb'ub'al. Ec'b'alxo yelc'och schecnab'il chi' d'a yichañ b'eyumal d'a yol in sat.
- 13 Ayic snaan Dios sc'ulan junoc tasi, sc'ulejñej, malaj junoc mach syal scachanoch vaan.
- 14 A tas nab'il yuj sc'ulan d'ayin, sc'ulejñej. Tzij-tumto pax tas nab'il yuuj d'a vib'añ.
- 15 Yuj val chi' tzin te xiv d'ay. Añej tzin naancoti tzin te xivq'uei.
- 16 A Dios Syal Yuj Smasanil, yuuj tz'el vip yuj xivelal.
- 17 Vach'chom maxtzac vil-laj yuj q'uc'alq'uinal oyanoch d'a in patic, palta max in emlaj numan.

24

- 1 A Dios Syal Yuj Smasanil, ¿tas yuj max yal sc'ual ayic sch'olb'itani, yic vach' stařivaj yuj eb' svach'c'ol chi' d'a jun c'u chi'?
- 2 A eb' chuc sq'uex stz'acařil lum luum eb', syelc'an noc' calnel eb', syac'anoch noc' eb' d'a scal noc' yico'.
- 3 Syic'anec' noc' sb'uru eb' meb'a' chamnac smam eb', sc'anancan noc' svacax eb' ix ix chamnac yetb'eyum yuj q'uen tumin syac' eb' majanil.
- 4 Tz'ic'jicanel eb' meb'a' d'a yoltac b'e yuj eb'. Axo eb' anima emnaquil yeq'ui, sc'ub'ejel sb'a eb' d'a eb' chuc chi'.
- 5 A eb' meb'a' chi' lajan tz'ajcan eb' icha noc' caltacte'al b'uru d'a tz'ınan luum. Ata' say va sb'a eb'. A d'a tz'ınan lum chi' say svael yalyuninal eb'.
- 6 A eb' meb'a' chi' sb'at eb' d'a smunlajel eb' ch'oc animail. Sb'at sic'q'ue ixim jolom trigo eb', sb'at pax eb' d'a scal yavb'en uva eb' chuc chi', sb'at eb' say te' sat tzato cani ayic smolji.
- 7 A eb' meb'a' chi', malaj spichul eb' ayochi tz'ec' ac'val. Malaj jab'oc tas spichan eb' d'a siic.
- 8 Ayic syac'an řab', tz'ec'chaj a' d'a eb' d'a caltac te', axo d'a yoltac q'uen řaq'ueen scol sb'a eb'.
- 9 A eb' chuc chi' syiq'uec' snetac unin eb' ix chamnac yetb'eyum eb', yic scan d'a eb' yuj tas syac' eb' majanil d'a eb' ix.
- 10 A eb' meb'a' chi', jab'tzin spichul eb' ayochi. Tz'ec' eb' cuchoj trigo, palta van schampax eb' yuj vejel.

- 11 Smunlaj eb' yed' q'uen molino tz'ic'anelta aceite.
Stec'anel yal sat te' uva eb', palta van
schampax eb' yuj taquiñtial.
- 12 Axo eb' ya yaji, tz'el yav eb' sc'anan colval.
Van scham eb' d'a cal choñab', palta max
ab'chajlaj yel yav eb' yuj Dios.
- 13 Ay eb' malaj sgana d'a jun b'e yic saquilq'uinal,
max sb'eyb'alej tojolal eb'.
- 14 Ayic q'uic'to sq'ue vaan eb' mac'umcham anima,
yic sb'at smac'ancham eb' meb'a' eb'. Axo
tz'ec' ac'val, a elc'al syac' eb'.
- 15 A eb' tz'em ajmulal stañvej eb' sq'uic'b'i, smacan
sat eb'. Snaan eb' icha tic: Malaj mach ol oñ
ilanochoc, xchi eb'.
- 16 A eb' elc'um chi', a d'ac'valil tz'och eb' elc'al d'a
te' pat. Axo d'a c'ualil macan eb', yujto max
schalaj sc'ol saquilq'uinal eb'.
- 17 Xiv eb' d'a saquilq'uinal chi', axo q'uic'alq'uinal
stzalaj eb' yed'oc, yujto ata' xiv juntzañxo
anima.
- 18 A eb' chuc chi', elañchamelñej ol ec' eb'
icha sb'ey svomal a a', axo sluum eb' ol
catab'ajcanoc. Mañxa mach ol munlaj b'aj
ay yavb'en uva eb'.
- 19 Icha tz'aj yulaxb'at q'uen cheev yuj sc'ac'al yoc
c'u, icha chi' ol aj satem eb' chuc chi' b'aj
smucchaji.
- 20 A eb' chuc chi' sb'atcan eb' satc'olal yuj snun.
Mañxa mach snaancot eb', axo noc' a'ay
schianb'at eb'. Stelvi eb' icha tz'aj stelvi
junoc te te' sch'acchaji.

- 21 Tz'ixtaj eb' ix ix toxon max unevilaj yuj eb'.
Max colvajpaxlaj eb' d'a eb' ix chamnac
yetb'eyum.
- 22 Palta a Dios yed' spoder satanel eb' chuc chi'.
A val yic sch'oxan spoder Dios chi', mañxa
junoc mach max xiv d'a chamel.
- 23 Tato tz'el d'a sc'ol Dios, junc'olal pitzan eb' chuc
chi', palta ayñejoch sat d'a tas sc'ulej eb'.
- 24 Quenñej tiempo tz'ic'jichaañ eb' chuc chi', palta
elañchamel satxicanel eb'. Icha tz'aj stacji
ixim trigo jochb'ilxo, icha chi' tz'aj eb'.
- 25 Tato mañ ichocta', ¿mach ex syal eyalani to van
vesani, to satnac in? xchi viñaj Job chi'.

25

- 1 Ix yalanxi viñaj Bildad aj Súa icha tic:
- 2 A Dios ay spoder, xivub'tac, a tz'ac'anoch
junc'olal d'a scal eb' ay d'a satchaañ.
- 3 Mañxo b'ischajb'enoc jantac q'uen c'anal b'ob'il
yuuj, ¿tom ay junoc mach b'aj max c'och
saquilq'uinal yuuj?
- 4 ¿Tocval ay junoc anima malaj smul d'a yichañ
Dios? ¿Tocval ay junoc mach te vach'?
- 5 A q'uen uj malaj yoc q'uen d'a yichañ. Axo q'uen
c'anal mañ vach'oc q'uen d'a yol sat.
- 6 Ocxo val oñ anima oñ tic, lajan oñ icha noc' a'ay,
xchi viñaj Bildad chi'.

26

Ix b'uchvaj viñaj Job d'a viñaj Bildad

- 1 Ix yalanxi viñaj Job chi' icha tic:

- ² Yipc'olal ix colvaj a lolonel ix al d'ayin d'a in cusc'olal tic, yuj am to tzila' to mañxalaj vip.
- ³ Vach' jun, syal ac'an in razón, tzin a c'ayb'an a in malaj in pensar tic.
- ⁴ ¿Mach ix lolon d'a a pensar yuj chi' tzala'? ¿Mach ix alan d'ayach, yuj chi' tzal icha chi'?
- ⁵ A eb' chamnac ayec' d'a sjulal yich a' mar, tz'ib'xi eb' yuj xivelal.
- ⁶ A b'aj ayec' eb' chamnac, chequel yaj d'a yichañ Dios, chequel yaj junjun eb' d'a yichañ.
- ⁷ A ix jeñb'anb'at satchaañ d'a stojolal norte b'aj jacan, malaj tas d'ay. Ix sb'oanoch lum lum b'aj malaj tasi.
- ⁸ A tz'ac'anb'at a a' d'a scal asun, palta max ñic'chajlaj asun chi' yuj yalil a'.
- ⁹ A tz'ac'an q'uic'b'oquel sat q'uen uj, vach'chom c'ojan q'ueen, palta a' tz'ac'anoch asun d'a sat q'ueen.
- ¹⁰ A ix ac'anem yechel d'a yib'añ a' mar b'aj sc'och c'aman saquilq'uinal yed' q'uic'alq'uinal.
- ¹¹ A yipumal satchaañ tz'ib'xi, xivpaxq'uei ayic stumvaj Dios chi'.
- ¹² A yuj spoder ix scachanoch vaan a' mar, yuj sje-lanil ix yac'an ganar noc' nivan Rahab.^{26.12}
- ¹³ Jun pusñej syac'a' sc'achvi, a yed' spoder stecan-cham noc' chan mecan cuman sb'ati.
- ¹⁴ A jantac tas satub'tac sc'ulej ix cab' tic, jab'ñej. A tas ix cab' tic toñej ix co mac ab'ej. Ocxom val to tz'acan tz'aj cab'ani, maxtzac am nachajel cuuj, xchi viñaj Job chi'.

27

- ¹ Ix lolonñej viñaj Job:
- ² Svac' in ti' d'a yichañ Dios Syal Yuj Smasanil, aton jun max yal sc'ol sb'oan yaj tas vaji, aton tz'ac'an ixtaxel in pensar yuj in yaelal,
- ³⁻⁴ yacb'an pitzan into, yacb'an tzato yal vic'an vic' yuuj, añej tas yel ol vala', mañ ol val tas mañ yeloc.
- ⁵ Toxon malaj b'aq'uiñ ol vala' to yel tas tzeyal d'ayin. Mañ ol in chaoch d'a vib'añ to ay in mul.
- ⁶ Ol valñej to vach' in pensar, mañ ol in q'uex tas svala'. Tzin b'eyc'olej val in b'a to malaj in mul svab'i.
- ⁷ Masanil eb' ayoch ajc'olal d'ayin, jaocab' yaelal d'a yib'añ eb', icha yaelal sjavi d'a yib'añ eb' chuc.
- ⁸ ¿Tasto val ayoch yipoc sc'ol eb' chuc, ayic tz'ic'jiel sq'uinal eb' yuj Dios?
- ⁹ Ayic ayoch eb' d'a syaelal, ¿tom ol scha yab' Dios ayic ol tevoc eb' d'ay?
- ¹⁰ ¿Tocval tz'ilchaj stzalajc'olal eb' d'a Dios Syal Yuj Smasanil tato malaj b'aj syal sb'a eb' d'ay?
- ¹¹ A ticnaic ol in ch'ox val snivan poder Dios Syal Yuj Smasanil d'ayex yed' tas nab'il yuuj.
- ¹² A ex tic eyilnacxo juntzañ chi', axo ticnaic jun, ¿tas yuj tzex lolon d'a mañ pensaril?
- ¹³ A jun yaelal tic syac' Dios Syal Yuj Smasanil spacoc d'a eb' ixtum anima.
- ¹⁴ Vach'chom tzijtum yuninal eb', palta ol cham eb' d'a oval, ma yuj vejel.

- 15 Axo eb' olto can d'a scal eb', a ilya ol ic'an scham eb'. Axo eb' ix yetb'eyum eb' scani, mañ ol oc'laj eb' ix yuj eb'.
- 16 Vach'chom a eb' chuc chi' ste molb'ej q'uen plata eb' icha lum pococ, vach'chom mañ jantacoc spichul eb' ayeq'ui,
- 17 axom junoc viñ vinac te vach' spensar ol ac'anoch juntzañ pichul chi', ol yac'an sgana viñ yed' q'uen plata chi'.
- 18 A spat eb' chuc chi', c'uun, lajan icha juntzañ yed'tal noc' tzocoy, ma icha junoc lechpat d'a cal munlajel.
- 19 A eb' chuc chi' svaycanem eb' yed' sb'eyumal, axo tz'el svayañ eb' mañxalaj tas d'a eb', meb'axo eb'.
- 20 A xivelal ol javoc d'a eb' icha a' eluma', ma icha tz'aj yic'jib'at junoc tas yuj ic'ñab' d'ac'valil.
- 21 A chacxuxum ic' scot d'a stojolal b'aj sjavi c'u, a ol ec' leman spat eb',
- 22 ol och xuman d'a eb', ol lajvoquel eb' yuuj. Vach'chom olto snib'ej el lemnaj sb'a eb', palta mañxalaj nivanc'olal d'a eb'.
- 23 A jun oval ic' chi' ol c'añ val, ol xururoc yoch d'a spatic eb'.

28

Aloj vach' lolonel d'a jelanil

- 1 A q'uen plata ay sminasil q'uen b'aj sq'ueta, axo q'uen oro ay yed'tal q'uen b'aj sb'oi.
- 2 A q'uen hierro tz'ic'chajq'ueta q'uen d'a yol luum, axo q'uen q'ueen, ayic stz'a q'uen d'a cal c'ac', tz'elta q'uen cobre d'a q'ueen.

- 3 A eb' anima, maxtzac xivlaj eb' b'aj te q'uic'q'uinal. Tz'emñej eb' d'a yoltac q'uen nivac xab' te jul yich. A d'a scal q'uic'alq'uinal chi', ata' say q'uen q'ueen chi' eb'.
- 4 Sjoyq'ueta juntzañ minas eb' b'aj maxtzac ec' anima, najat yajb'at b'aj ay choñab'. A yed' ch'añ lasu tz'ec' d'uñuñoc eb'.
- 5 A d'a sat luum tic, sq'uib'chañ tas svaji, axo d'a yalañ luum syac'och c'ac' eb' anima yic spoj q'uen q'ueen.
- 6 Axo d'a scal sc'ajil q'ueen chi', tz'ilchaj q'uen zafiro yed' q'uen oro.
- 7 A d'a yoltac minas chi', malaj junoc noc' ic'umb'at much tz'ec' ta'. Malaj pax noc' ch'acb'a tz'ılan yool chi'.
- 8 A noc' chium noc', maxtzac ec'laj noc' ta'. Maxtzac ec'paxlaj noc' choj ta'.
- 9 A eb' viñ vinac, smac' q'uen q'ueen eb' viñ te tzatz, syamanoch eb' viñ sjoyan yichtac lum nivac vitz.
- 10 Sjoyanoch nivac olan eb' viñ d'a sattac q'uen tenam, yic sayan q'uen q'ueen eb' viñ caro stojol.
- 11 Sjacanq'ueta a a' eb' viñ ta'. Syic'anq'ueta eb' viñ d'a saquilq'uinal tastac c'ub'eltac yaji.
- 12 Palta a jelanil ¿b'ajtil tz'ilchaji? ¿b'ajtil ay aj pensaril?
- 13 A jelanil chi' malaj junoc anima ojtannac tastac yed'nac, max chaxlaj d'a scal eb' anima d'a yolyib'añq'uinal tic.
- 14 Vach'chom sco sayec' d'a sjulal yich a' mar, max chaxlaj cuj ta'.

- 15 Max yal yac'chaj q'uen oro, ma q'uen plata sq'uexuloc.
- 16 Max yal smanchaj yed' q'uen oro te vach', ma yed' q'uen cornalina, ma yed' q'uen zafiro.
- 17 Max yal co lajb'an yed' q'uen oro, ma yed' q'uen q'ueen caro stojol. Max yal sq'uexchaj yed' yelvanub' sc'an eb' ix ix nab'a oro.
- 18 A jelanil chi' te nib'ab'il d'a yichañ q'uen coral. Ec'b'al te vach' d'a yichañ q'uen cuarzo, ma q'uen perla.
- 19 Max yal slajb'an sb'a jelanil chi' yed' q'uen crisólito scot d'a Etiopía, max yal stupchaj yed' q'uen oro te vach'.
- 20 Palta ¿b'ajtil scot jelanil chi'? ¿b'ajtil ay aj pensaril?
- 21 C'ub'ab'ilel d'a masanil anima pitzan. C'ub'ab'ilpaxel d'a noc' much sjeřivi.
- 22 A b'aj ayec' eb' chamnac yed' jun chamel, syal eb' icha tic: Toņej ix cab' sb'inajnaquil jelanil chi', xchi eb'.
- 23 Palta a Dios yojtac sb'eal jelanil chi', yojtac b'aj ay.
- 24 Yujto syil masanil b'aj slajvic'och yolyib'añq'uinal tic yed' masanil tas ay d'a yalañ satchaañ.
- 25 Ayic ix yac'ancanoch Dios yipal ic', ayic ix yac'anem yechel b'aj sjavi c'aman a a',
- 26 ayic ix sb'oancan tiempoal řab'ilq'uinal, ayic ix sb'oancan b'aj tz'ec' leb'lon yic smac'vaj c'u,
- 27 ata' ix yila' to te nivan yelc'och jelanil, ix sch'olb'itani, ix yilani to vach' tz'aj icha chi'.
- 28 Ix yalan Dios d'a eb' anima icha tic: Tato nivan velc'och d'a yol e sat, aton jelanil chi', tato

tzeyiq'uel e b'a d'a scal chucal, aton aj pensaril chi', xchi Dios chi'.

29

Snacot viñaj Job tas yaj viñ d'a peca' (Caps 29—31)

- 1 Ix syamanxioch viñaj Job yalan icha tic:
- 2 Comonoc val syal in c'ochxi icha vajtaxon d'a yalañtaxo ayic te tañvab'il in yuj Dios.
- 3 Ayic syac'an saquilq'uinal Dios d'ayin, vach' in ec' d'a cal q'uic'alq'uinal,
- 4 tec'an anima in, chequel val scolvaj Dios yed' tastac ay d'ayin.
- 5 Ayñejec' Dios Syal Yuj Smasanil chi' ved'oc, axo eb' vuninal, oyanoch eb' d'a in patic.
- 6 A d'a jun tiempoal chi', mañxo jantacoc yal yim noc' in vacax yed' noc' in chiva tz'elta. A te' olivo avab'il d'a caltac q'ueen, mañ jantacoc aceite svcic' d'a te'.
- 7 Ayic tzin c'och b'aj smolb'ej sb'a eb' yajalil choñab', tzin em c'ojan d'a in xila d'a scal eb'.
- 8 Ayic tzin yilan eb' quelemtac, sb'es sb'a eb', axo eb' ichamtac vinac sq'ue liñan eb' ayic tzin c'ochi.
- 9 A eb' yajal choñab', numan tz'aj eb', syac' yechel eb' yic numan tz'aj juntzañxo eb'.
- 10 A eb' yajalil choñab', c'unxoñej slolon eb', mañxa tas syal eb'.
- 11 Ayic tzin yilan eb', syab'an eb' tas svala', syalan vach' lolonel eb' d'a in patic,

- 12 yujto tzin colvaj d'a eb' mařxa smam yed' d'a eb' meb'a', aton eb' malaj junocxo mach scolan d'a scal yaelal.
- 13 A eb' van scham yuj meb'ail, syac' yuj diosal eb' d'ayin, axo eb' ix chamnac yetb'eyum, stzalaj eb' ix yuj in colval.
- 14 A tojokal yed' vach'c'olal ayřejoch d'ayin, ichato in pichul yajochi.
- 15 In och yed' eb' max uji yilani yed' eb' max uji sb'eyi.
- 16 Icha mamab'il vaj d'a eb' ay stzapan smajanil. Tzin colan pax eb' max yal scolan sb'a d'a yichař eb' yajal, vach'chom mař vojtaoc eb' palta tzin colřej eb'.
- 17 Sviq'uel yopisio eb' ixtum anima, tzin colan-canel eb' ayoch d'a yol sc'ab' eb'.
- 18 A in naani to te nivan tiempo ol vila', icham animail ol ic'an in cham d'a in ch'at.
- 19 A d'a jun tiempoal chi' lajan in icha junoc te te' avab'il d'a sti' junoc a a', a sc'ab'tac te' schaan yal ac'val tz'emi.
- 20 Vach' syutej eb' anima in yac'an b'inajoc, ichato junjun c'u tz'ochřej vip in colan in b'a.
- 21 Masanil anima smaclan yab' tas svala', numan tz'aj eb' yab'an in razón.
- 22 Ayic slajvi in lolon chi', scharřej sc'ol eb' smasanil. Vach'řej syab' eb'.
- 23 Snib'ej val eb' syab' in lolonel chi', icha val snib'an řiab' eb' munlajvum d'a varesma.
- 24 Ayic tzin tzevaj yed' eb', tz'och q'uelan eb', ijan val max schalaj eb', max stzuntzejcotlaj vo-val eb'.

²⁵ Svac'och vopisio d'a scal eb', svalani tas yovalil sc'u lej eb', icha junoc rey tz'ac'an mandar d'a scal eb' soldado. Ayic ay scusc'olal eb', svac' snivanil sc'ool eb'.

30

- ¹ A eb' quelemtac te tzac'anto d'ayin, tzin stzetzaj eb' ticnaic, ocoxo d'a yalañtaxo, a eb' smam eb' mañ smojoc yec' eb' yed' noc' in tz'i stañvan noc' in calnel.
- ² Toxonton malaj yip eb', malaj tz'och eb' vuuj.
- ³ Yuj vejel yed' meb'ail, tz'ec' eb' d'a taquiñ luum d'ac'valil sch'ocoj, axo sch'añal yib'tac te te' sjoyq'ueta eb' sc'uxu'.
- ⁴ Slaj stoc'q'ueta añ comon añc'ultac eb' d'a caltac te' schi'a, schi'an pax sch'añal yib' te' meslab' eb'.
- ⁵ Aton juntzañ anima chi' pechb'ilel yuj eb' yetan- imail. Ayic spechjib'at eb' chi', tz'el yav eb' spechanb'at eb' chi', icha tz'aj spechji eb' elc'um.
- ⁶ A d'a yoltac q'uen ñaq'ueen, d'a sattac c'acap yed' d'a sattac q'uen tenam, ata' ix laj aj eb'.
- ⁷ Slaj avaj eb' d'a caltac vayumtac icha yel yav noc' noc', axo d'a yichtac yoc te' q'uiix slaj smolb'ej sb'a eb'.
- ⁸ Malaj jab'oc tas syal yuj eb', malaj yelc'och eb', pechb'ilel eb' d'a scal eb' anima.
- ⁹ Axo ticnaic tzin sb'uch eb' yuninal eb', syic'anel in q'uixvelal eb'.
- ¹⁰ Tzin syajan eb', tz'el eb' d'a in tz'ey, stzub'anoch eb' d'a in sat.

- 11 Palta a ticnaic, a Dios ix ic'anel vip, maxtzac yal in colan in b'a, yuj chi' syac' val sgana eb' in yixtani.
- 12 A eb' anima schichon sc'ol d'ayin, toxoñej sja ñilan eb' yic tzin spechanel eb' snaani, snib'ej eb' tzin sateli.
- 13 Smacan yol in b'e eb' yic tzin satanel eb' snaani, mañxa mach scachan eb'.
- 14 Sjavi ñilnaj eb' d'ayin, ichato ay junoc olan b'aj tz'ochta ñilnaj eb', ma icha co yamchaj yuj junoc ic' ñab'.
- 15 Icha val chi' tz'aj sjavi xivc'olal d'ayin. A in b'inajnaquil ix sateli, ichato ix ic'jib'at yuj ic'. Masanil tas ay d'ayin ix satcanel icha asun.
- 16 A ticnaic van in chami, maxtzac och vaan in yaelal tic.
- 17 A in yaelal tic sc'och val d'a yoltac in b'aquil. Max och vaan vab'an syail tz'ec' ac'val.
- 18 Yed' val yip Dios ichato ix sch'umoch sud'an in pichul d'a in jaj, ix och b'iran d'a in nivanil.
- 19 Ix in sjulem d'a cal soc'om. Icha lum pococ, ma q'uen tic'aq'uil taañ in ajcan d'a yol sat.
- 20 Ach in Diosal, tzin c'an a colval, palta max ach tac'vi d'ayin. Tzin tevi d'ayach palta maxtzac a cha ab'i.
- 21 Chuc tzutej a b'a d'ayin, tzin a pechan yed' yoval a c'ool.
- 22 Ichato tzin ic'jiq'ue vaan yuj ic', axo ic' ñab' tzin tzicub'tañani.
- 23 Vojtacxo to vanxo in ic'anb'at d'a chamel, aton b'aj ol c'ochñej masanil anima.
- 24 Palta ¿tocval max q'ue ch'ican sc'ab' junoc mach ayec' d'a scal syaelal yic sc'anan colval?

- 25 In oc' yuj eb' ayoch d'a syaelal, in cus yuj eb' malaj tas ay d'ay.
- 26 Palta axo ticnaic ayic tzin tarivan tzalajc'olal, axo cusc'olal sjavi d'ayin. Tzin tarvej saquilq'uinal, axo q'uic'alq'uinal sjavi.
- 27 Toxoñej stirtirñan in pixan yuj xivelal, maxtzac yal vic'an jab'oc vip, axoñej yaelal ste ja d'a vib'añ.
- 28 IX ja val cusc'olal d'ayin, maxtzac vil-laj saquilq'uinal. Val d'a yichañ anima tzin q'ue vaan in c'anan colval.
- 29 Cuseltaxoñej yel vav icha noc' oques, ma icha noc' cujub'.
- 30 A in tz'umal ix te q'uic'b'ieli, schivajpax in nivanil yuj c'ac'.
- 31 A d'a yalañtaxo, tzin b'itan val yed' yamc'ab' yic b'it d'a tzalajc'olal, axo ticnaic, añej oq'uel svac'a'.

31

- 1 In nanac sic'lab'il to malaj b'aq'uirñ sviloch in c'ol d'a eb' ix cob'estac.
- 2 Q'uinaloc sviloch in c'ol d'a eb' ix, ¿tocval mañ ol yac' spac Dios Syal Yuj Smananil d'ayin?
- 3 ¿Tom mañoc d'a eb' chuc yed' d'a eb' b'aj malaj yelc'och Dios sjavi yaelal?
- 4 ¿Tocval max yil Dios tas tzin c'ulej yed' b'ajtac tzin eq'ui?
- 5 Svac' val in ti' to malaj mach b'aj chuc svutej in b'a, malaj b'aj ec'nac d'a in c'ol in musan sat anima.
- 6 Comonoc tzin sch'olb'itej Dios d'a stojolal icha yechtaj yalil junoc tas, yic syilani to tz'acan in vach'il.

- 7 Q'uinaloc in el d'a b'eyb'al yic tojolal, mato in nib'ejnac in c'ulej tas svilochi, mato ay tas mañ vicoc in macnac vicoc,
- 8 tato icha chi', ch'ococab' mach slajancanel sat vavb'en, sjoyocab'q'ueta eb' tas avab'il chi' vuuj.
- 9 Q'uinaloc ay junoc ix ix, ix cuchb'anb'at in pensar, mato in maclej yelta junoc ix yetb'eyum junocxo vinac d'a sti' spat,
- 10 tato icha chi', ac'jocab' servil junoc ch'oc vinaquil yuj ix vetb'eyum, vayocab' junoc ch'oc vinaquil yed' ix.
- 11 Q'uinaloc in c'ulej juntzañ chi', smoj val vab'an syaelal tz'ac'jioch d'a vib'añ yuj eb' juez.
- 12 Tato icha chi', jaocab' in yaelal. Icha junoc nivan c'ac' satanel tastac, ichaocab' ta' tz'aj satanel tastac ay d'ayin.
- 13 Ayic stec'b'an sb'a eb' in checab' yalan d'ayin yuj tas svutej, svab' tas syal eb' chi'.
- 14 Tato mañ ichaocta ix in c'ulej, ¿tas ol vutej voch d'a yichañ Dios? ¿Tas ol vutej valani ayic ol sc'anb'an d'ayin yuj tas ix in c'ulej?
- 15 Junñej Dios oñ ac'an pitzvoc d'a co nun yed' eb' in checab' chi', añejtona' tz'ac'an co q'uinal.
- 16 Mañ toñejoc sviloch eb' meb'a' ay stzapan majanil, mañ toñejoc svilpaxi to malaj tas sva eb' ix ix chamnac yetb'eyum.
- 17 Ayic in va'i laj vac' yic eb' meb'a' unin ved'oc.
- 18 Icha val vuninal svutej eb' meb'a' unin chi'. In colvajñej d'a eb' ix chamnac yetb'eyum.
- 19 Ayic svilani to ay eb' anima te meb'a' malaj spichul ayochi,

- 20 axo xil noc' in calnel svac' b'ojoc, svac'anoch sq'uixinaloc eb'. Yuj chi' syac' yuj diosal eb' d'ayin.
- 21 Tato ay b'aj ix vixtej junoc meb'a' unin yujto vojtaq to chab'il vic yuj eb' yajal,
- 22 mac'jocab'el in c'ab' tic, elocab' vecnaj in jeñjab' tic.
- 23 Yujto tzin xiv yac'an in yaelal Dios, yuj chi' max yal in tec'b'an in b'a d'a yichañ, yujto te nivan yelc'ochi.
- 24 Malaj b'aj añej d'a nivac b'eyumal svac'och in pensar, maj vac'och q'uen oro yipoc in c'ool.
- 25 Malaj b'aj vic'nacchaañ in b'a yuj in b'eyumal, ma yuj jantac tas ay d'ayin.
- 26 Svil scopopial yoc c'u yed' pax yic c'ojan q'uen uj te vach' yilji,
- 27 palta malaj b'aj elc'altac tzin tz'ub'elta in c'ab' yic tzin ch'oxan yechel to tzin tz'ub'elta sti' c'u yed' q'uen uj chi' yic svac'anem in b'a d'ay.
- 28 Q'uinaloc icha chi' svutej in b'a, smoj am val tz'ac'jioch in yaelal, yujto chab'sat am svutej in b'a d'a Dios ay d'a satchaañ.
- 29 Malaj b'aj in tzalaj yuj yaelal sjavi d'a yib'añ eb' vajc'ool, ma yic sjavi chucal d'a yib'añ eb'.
- 30 Malaj b'aj ochnac in mul in c'anancot catab' d'a yib'añ eb', yic scham eb'.
- 31 Masanil eb' ayec' ved'oc, yojtaq val eb' to ayic sjavi eb' ch'oc choñab'il d'ayin, malaj junoc eb' maj ac'ji tas sva'a.
- 32 A eb' anima sb'eyeq'ui, maj yal in c'ol scan eb' d'a yoltaq calle d'ac'valil, jacanñej in pat d'a eb'.

- 33 Malaj in mul syal in c'ub'aneli, icha syutej sb'a juntzañxo eb'. Malaj in mul elc'altac yaji,
- 34 yujto tzin xiv d'a eb' anima, talaj chuc tas syal eb' d'ayin. Maj in macoch in b'a d'a yol in pat yujto in xiv yuj tas syal eb' in c'ab' voc.
- 35 Comonoc ay mach tz'ab'an tas sval tic. A juntzañ sval tic yelñej smasanil. Axo ticnaic tzin tañvej tas spac ol ac'joc d'ayin yuj Dios Syal Yuj Smasanil chi'. A tas tz'ac'jioch d'a vib'añ chi', comonoc vach' yaj stz'ib'chaj yuj viñ tz'ac'anoch d'a vib'añ chi'.
- 36 Tato icha chi', tzam vac'q'ue b'aj tz'ib'ab'ilocho chi' d'a sjolom in jeñjab', ma d'a in jolom icha junoc corona yic svc'anchaañ in b'a.
- 37 Tzam val d'a Dios yuj masanil tas ix in c'ulej, max am in q'uixvi in c'och d'a yichañ.
- 38 Q'uinaloc toñej in toc'naquec' lum lum d'a eb' ay yico', aton lum b'aj tzin munlaji,
- 39 q'uinaloc toñej ix in vab'at sat tas b'aj ix munlaj eb' in munlajvum, maj in tuppaxlaj eb', a na van scham eb' yuj vejel.
- 40 Tato icha chi', q'uib'ocab' te q'uiix d'a sat in lum chi' sq'uexuloc ixim trigo, axo añ comon añc'ultac sq'uib' sq'uexuloc ixim cebada, xchi viñaj Job chi'.
- Aton slajvub' slolonel viñaj Job tic.

32

*A tas ix yal viñaj Eliú
(Caps 32—37)*

¹ Ayic ix yilan eb' viñ oxvañ chi' to stec'b'ej sb'a viñaj Job yalani to malaj smul viñ, ix yactan eb' viñ

stelan sb'a yed' viñ. ² Palta a d'a scal eb' viñ ay jun viñ vinac aj choñab' Buz, Eliú sb'i viñ, yuninal viñ viñaj Baraquel yiñtilal viñaj Ram. Majxo techaj yuj viñ scot yoval d'a viñaj Job chi', yujto stec'b'ej sb'a viñ yalani to malaj smul viñ, syac'ancanb'at viñ d'a yib'añ Dios. ³ Ix cot pax yoval viñaj Eliú chi' d'a oxvañ eb' viñ yamigo viñaj Job chi', yujto maj nachajel yuj eb' viñ tas ix aj spacan slolonel viñ eb' viñ, vach'chom ix yac'can eb' viñ d'a yib'añ viñ. ⁴ A viñaj Eliú chi' quelemto viñ d'a scal eb' viñ chi', yuj chi' ix stañvej viñ slolon juntzañxo eb' viñ chi' yed' viñaj Job chi'. ⁵ Ayic ix yilan viñ to maxtzac yal spacan eb' viñ d'a viñaj Job chi', majxo techaj yuj viñ syamanoch vaan sb'a, ⁶ ix syamanoch viñ yalan yic d'a scal eb' viñ icha tic:

Sb'ab'el lolonel viñaj Eliú

A in tic quelem unin into, a exxo tic ichamtac vinac exxo, yuj chi' maj yal in c'ol ix valb'at tas tzin na' d'a scal eyico'.

⁷ Ix in naan icha tic: Lolonocab' eb' viñ ichamtac vinac tic, yujto te ay tas yojtac eb' viñ. Sch'oxocab'el sjelanil eb' viñ chi', xin chi.

⁸ Palta jun, masanil anima ayñej spensar, yujto a Dios Syal Yuj Smasanil, a' ix ac'anoch Yespíritu d'a eb'.

⁹ Mañ yujoc to nivanxo ab'il syil junoc mach, yuj chi' jelan, mañ yujoc yicham vinaquil junoc mach, yuj chi' vach' snachajel yuu.

¹⁰ Yuj chi' sval icha tic: Comonoc tze maclej pax eyab' tastac vic ol vala', ay pax jab'oc tas tzin nib'ej svala'.

- 11 A in tic ix in maclej vab' tas ix eyala' yacb'an a ex tic van e naan tas tzeyutej e pacan d'a viñ d'a jelanil.
- 12 Ix vilanpaxi to malaj junoc ex ix yal e pacan d'a viñ icha val smojal.
- 13 Xeyaltaoch e b'a jelanil, yujto maj yal eyuuj. Añej Dios ol pacan slolonel viñ chi'.
- 14 Mañoc d'ayin ix yal juntzañ lolonel viñ, yuj chi' mañ ol in pac d'a viñ icha ix e c'ulej a ex tic.
- 15 A ticnaic mamin Job, a eb' viñ oxvañ tic, somchajnac eb' viñ, max yal-laj spacan eb' viñ tas ix ala'.
- 16 Palta a in tic mañ ol in em numan, vach'chom a eb' viñ tic mañxa tas vach' yalan eb' viñ, maxtzac nachaj yuj eb' viñ tas tz'aj spacani.
- 17 Palta ol vac'och in b'a d'a scal jun lolonel tic, ol valan tas nab'il vuuj.
- 18 Tzijtum tas tzin nib'ej svala', maxtzac yal in yamanoch vaan in b'a yuj tas nab'il tic vuuj.
- 19 Ijan val tzin d'iñchaj yuj in lolonel chi' svab'i, icha noc' ac' tz'uum b'ud'an yuj yal sat uva.
- 20 Yovalil ol vala', ichato chi' ol b'o in c'ool, yovalil ol in pac a lolonel tic.
- 21 A d'ayin, mañ ch'occh'ococlaj yilji anima, palta lajanñej eb' smasanil.
- 22 Val yel, a in tic mañ in b'eyb'alloc to ay junoc mach svic'chaañ. Q'uinaloc icha chi', tzam yac'och in yaelal Dios, aton b'ojinac in.

33

- 1 Yuj chi' mamin Job, ab' tas ol vala', cham tza maclej ab' in lolonel tic:

- 2 Yujto a spac a lolonel chi' ayxoec' d'a yol in ti' yic svalani.
- 3 A tas nab'il vuuj, ol val d'ayach d'a stojolal yed' d'a smasanil in c'ool.
- 4 A Dios Syal Yuj Smasanil, a' ix in b'oani, a tz'ac'an in q'uinal, yuj chi' pitzan in.
- 5 Tac'vañ d'ayin tato syal a pacani, na tas ol utej a colan a b'a.
- 6 Lajanoñnej co chavañil d'a yichañ Dios chi', añeja' d'a lum luum tic b'ob'il oñ.
- 7 Yuj chi' max yal a xiv vuuj, max yal emnaquil ol ach vutej.
- 8 Icha tic ix vab' alani:
- 9 Vach'chom malaj in mul, malaj jab'oc in paltail, malaj chucal tzin c'ulej,
- 10 palta a Dios sayan tas tz'aj yac'anoch d'a vib'añ, icha junoc yajc'ol tzin yutej.
- 11 Ichato ix yac'och q'uen cadena d'a voc, q'uelanñejoch d'ayin b'ajtac tzin eq'ui, xa chi.
- 12 Palta a tas ix al tic mañ vach'oclaj, yuj chi' ol vac' spac d'ayach: A Dios yelxo te ec'to yelc'och d'a quichañ a oñ anima oñ tic.
- 13 ¿Tas yuj tzaloch d'a sat to max spac tas tzal d'ay?
- 14 A Dios chi' tzijtum macañil syutej lolon sb'a, palta max nachajel-laj cuuj.
- 15 Ay b'aj slolon d'ac'valil, ma d'a vayichal, ma d'a ilvalil ayic te vaynac oñ.
- 16 A Dios slolon d'a co pensar, yic tzoñ cachjioch vaan d'a tas sco c'ulej, icha chi' tz'aj oñ xib'tanpaxi.

- 17 Icha chi' tzoñ yutej Dios, yic vach' squiq'uel
co b'a d'a scal chucal, yic mañ comonoc
squic'chaañ co b'a.
- 18 Icha chi' syutej Dios oñ scolanel d'a chamel yic
vach' max oñ sateli.
- 19 Ay pax b'aj jun, a yed' yaelal syac' co cachnab'il
Dios chi', scab'an val syail d'a co nivanil.
- 20 Masanil vael te vach' tz'ac'ji co va'a, toñej sco
yajeli.
- 21 Stz'onb'i co nivanil, scheclajelta co b'aquil d'a co
nivanil chi'.
- 22 Ichato sc'och co nivanil b'aj smucchaj eb'
chamnac, ayxoec' d'a yol sc'ab' chamel.
- 23 Palta q'uinaloc d'a scal jantac eb' schecab' Dios,
sic'jielta junoc te nivan yelc'ochi, scoti yic
tzul colvaj qued'oc, syalani tas smoj sco
c'ulej,
- 24 sc'anan cuuj d'a Dios to tz'oc' sc'ol d'ayoñ.
Sc'ananpax d'a Dios chi' to max yiq'uel co
q'uinal, yujto chequelxo mach stupan yuj
co chucal chi'.
- 25 Icha chi' tz'aj sb'oxi co c'ool, axo co nivanil tic
tz'uninb'ixi, icha yic scotnac quelemal.
- 26 Ayic tzoñ tevi d'a Dios, syac'an svach'c'olal
d'ayoñ. Val d'a tzalajc'olal tzoñ och ejmelal
d'a yichañ Dios, scalan svach'c'olal d'a scal
eb' quetanimail.
- 27 Scalan junjun oñ d'a yichañ eb' anima icha tic:
Ix och in mul, ix in c'ulej tas mañ tojoloc,
palta a Dios maj yal sc'ol ix yac'och in yaelal
d'a smojal.
- 28 A ix yutej to ix in scol d'a yol sc'ab' chamel, yuj
chi' tzato vil saquilq'uinal, xco chama.

- 29 Icha chi' tzoñ yutej Dios, mañ jun chaelocřej
sc'ulej icha chi',
- 30 yuj oñ scolanelta d'a yol sc'ab' chamel, yic
scac'an tzalajb'oc jab'ocxo co c'ool.
- 31 Mamin Job ab' val tas ol vala'. Numan tzach aji
yacb'an tzin loloni.
- 32 Tato ay tas tza nib'ej tzala', syal alan d'ayin. Tato
ay tas snachaj uuj, ala', tzin nib'ej malaj tas
scan d'a ib'añ.
- 33 Tato malaj tas tzal jun, maclej ab' tas ol vala', ol
ach in c'ayb'ej d'a jelanil, xchi viñaj Eliú chi'.

34

Schab'il macañ slolonel viñaj Eliú

- 1 Ix yalanxi viñaj Eliú chi' icha tic:
- 2 A ex jelan ex, ex e c'ayb'ejnac, ab'ec tas ol vala':
- 3 A yol co ti' a tz'ab'an svach'il tastac scab'lej.
Icha pax chi' co chiquin a tz'ab'an tastac
tz'alchaji.
- 4 Yuj chi' sco b'eyc'olej tas yaj juntzañ lolonel tic,
yic snachajel cuuj tas yaji.
- 5 A viñaj Job ix alan icha tic: A in tic malaj in mul,
palta a Dios max b'oanel-laj tas vaji.
- 6 Q'uinaloc tato svala' to ay in mul, van am vesan
syal chi'. Vach'chom malaj in mul chi', palta
max yiq'uel-laj in yaelal tic, xchi viñ.
- 7 Malaj junoc mach lajan yed' viñaj Job tic, scomon
b'uchvaj viñ d'a Dios icha co comon uc'an a
a'.
- 8 Scha val sc'ol viñ junřej tz'aj yed' eb' chuc. Junřej
tz'ec' viñ yed' eb' anima chuc spensar.
- 9 Syalan viñ to malaj tas scac' ganar ayic vach'
scutej co b'a d'a sat Dios.

- 10 Palta a ex ay e pensar tic, ab'ec tas ol vala'. A Dios Syal Yuj Smanil, malaj b'aj sc'ulej tas mañ tojoloc.
- 11 A tz'ac'an spac d'a junjun anima icha tastac sc'ulej. Junjun mach ol scha spac icha val d'a smojalil.
- 12 Val yel a Dios Syal Yuj Smanil chi', malaj b'aj sc'ulej junoc chucal, ma junoc tas mañ tojoloc.
- 13 Malaj junoc mach ix ac'an yopisio yac'an yajalil d'a yolyib'añq'uinal tic.
- 14 Q'uinaloc syal sc'ol Dios syiq'uel quic' yac'nacoch d'ayoñ,
- 15 junljanñej am tz'aj co cham co masanil, tzoñ meltzajxicanoch pococal.
- 16 Mamin Job, tato ay a pensar, ab' tas ol vala'. Tza maclej val ab' in lolonel tic.
- 17 Q'uinaloc tato mañ tojoloc Dios ¿tom syal yac'an Yajalil? ¿Tom tza nib'ej tzac'och d'a yib'añ Dios, jun yelxo val ec'b'al te vach'?
- 18 Tato chuc syutej sb'a eb' rey yed' eb' yajal, max xivlaj Dios yalanoch d'a sat eb'.
- 19 A Dios max yac'ochlaj sb'a yed' eb' yajal, max yac'paxochlaj sb'a yed' eb' b'eyum d'a yichañ eb' meb'a'. Lajanñej quelc'och d'a sat, yujto a b'ojinac oñ co masanil.
- 20 Tato syal sc'ol Dios, elañchamel tzoñ cham d'a junoc ac'val. A eb' te jelan yalani, munil ol cham eb', mañ yovaliloc anima ol milan eb'.
- 21 A Dios tz'ilan tastac sco b'eyb'alej, yojtacpaxi tastac tz'aj co b'eyeq'ui.

- 22 Vach'chom te q'uic'q'uinal, palta max yal-laj
sc'ub'anel sb'a eb' sc'ulan chucal.
- 23 A Dios mañ yovaliloc syavtej junoc anima d'a
yichañ yic sch'olb'itani.
- 24 Mañ yovaliloc sc'anb'ejec' yab'i tas yuj satel
eb' nivac yajal, ch'ocxo mach tz'ochcan d'a
yopisio eb' chi'.
- 25 A Dios yojtac tastac sc'ulej eb'. Syalñej sc'och
d'ac'valil satancanel eb'.
- 26 A val d'a quichañ tz'ac'jioch syaelal eb', icha
tz'utaj eb' chuc,
- 27 yujto malaj sgana eb' sc'anab'ajan tas syala',
malaj sgana eb' sb'eyb'alan schecnab'il.
- 28 Yuj schucal eb' yajal chi', tz'el yav eb' meb'a' yed'
eb' tz'ixtaji. A Dios tz'ab'an yel yav eb' chi'.
- 29 Q'uinaloc malaj tas syal Dios, malaj mach syal
yac'anoch d'a yib'añ. Q'uinaloc sb'at mican
Dios d'a eb' van yixtaji, malaj mach syal
solan eb'. Vach'chom junoc nivan choñab',
ma junoc anima, max yal solan sb'a.
- 30 Añej Dios syal scolvaji yic max yac' yajalil eb'
chuc spensar d'a juntzañ choñab' chi', yic
max ixtaj eb' anima yuj eb'.
- 31 Mamin Job, tocval ix al d'a Dios: Ix och in mul,
palta mañxo ol in c'ulejlaj.
- 32 Ch'ox val in mul to maxtzac in nacoti. Tato
ay b'aj chuc ix laj vutej in b'a, axo ticnaic,
mañxo ol in c'ulejlaj, mañ xa chioc.
- 33 Tato max a cha ab' tas syal Dios, ¿tom a a naani to
ol spac Dios d'ayach icha val tas tza nib'ej?
Yuj chi' a ach tza na' tas tzutej a b'a, mañoc
in ol val d'ayach. Al val d'ayoñ tas tza na'
chi'.

- 34 A eb' anima jelan tz'ab'an tas sval tic, ol yal eb' icha tic:
- 35 Mañ yojtacoc viñaj Job chi' tas syala', malaj yelc'och slolonel viñ syal chi', xcham eb'.
- 36 Chamocab' val sch'olb'itaj viñaj Job tic, yujto a tas syal viñ, lajan icha tas syal eb' malaj svach'il sb'eyb'al.
- 37 A viñaj Job tic, mañ toñejoc ay smul viñ, palta yelxo te pit viñ. Val d'a quichañ sb'uchvaj viñ d'a Dios, stelan val sb'a viñ yed'oc, xchi viñaj Eliú chi'.

35

Yoxil macañ slolonel viñaj Eliú

- 1 Ix yalanxi viñaj Eliú chi' icha tic:
- 2 Mamin Job, ¿tom tza na' to vach' tas ix ala'? A Dios ol alanoc to malaj in mul, xa chi.
- 3 Vach'chom tzal val icha tic d'a Dios: ¿Tas alan ico' vach'chom tz'och in mul? ¿Tas in ganar tato max och in mul chi'? xa chi.
- 4 Ol in tac'voc d'ayach yed' d'a eb' viñ amigo tic:
- 5 Q'ueañ q'uelan d'a satchañ, ol ilani to a asun te chañ yajq'ue d'a ib'añ.
- 6 Vach'chom ste och a mul, malaj tas ol ic'an Dios uuj.
- 7 Taxoñej te vach' pax tas tza c'ulej jun, malaj pax tas syiq'uelta d'a a patic, malaj jab'oc vach'ilal syac' d'ay.
- 8 A eb' quetanimail, aton eb' tz'ixtaj yuj a mul, a eb' chi', vach' pax tz'elc'och eb' yuj svach'il tas tza c'ulej.

- 9 Ayic tz'ixtaj val eb' anima, tz'el val yav eb' yic sayan mach scolan eb' d'a yol scab' eb' tz'ixtan chi',
- 10 palta max sayec'laj Dios eb' yic scolvaj yed' eb', aton Dios b'ojinac eb', jun tz'ac'an co tzalajc'olal d'a scal yaelal.
- 11 Max saypaxec'laj Dios chi' eb', aton jun ec'al tzoñ c'ayb'an d'a yichañ noc' noc', jun tz'ac'an co jelanil d'a yichañ noc' much.
- 12 Tz'el yav eb', palta max tac'vilaj Dios d'a eb', yujto te chuc eb', syic' val chaañ sb'a eb'.
- 13 Yujto a Dios Syal Yuj Smasanil, max scha yab' comon lolonel syal eb'.
- 14 Vach'chom tzala' to max ilochlaj Dios chi', palta a tas ayoch d'a ib'añ ayec' d'a yichañ, yuj chi' tañvej tas ol aj sb'oan Dios chi' d'ayach.
- 15 Tzala' to max cot yoval, malaj yaelal syac' d'a eb' sc'ulan chucal.
- 16 Palta mamin Job, a juntzañ a lolonel tzal chi' malaj jab'oc yelc'ochi. Jantac tas tzala', palta malaj a pensar ayic tzach loloni, xchi viñaj Eliú chi'.

36

Schañil macañ slolonel viñaj Eliú

- 1 Ix yalanxi viñaj Eliú chi' icha tic:
- 2 A ticnaic ac' nivanc'olal, yujto ol ach in c'ayb'ej, ayto tas ol val yuj svach'iloc Dios.
- 3 Ol vac'lab'ej jantac in jelanil yic tzin ch'oxaneli to a Dios chi' b'ojinac oñ, tojol ton paxi.
- 4 Ojtaquejeli to a tas sval tic d'ayach mañ esoc. A in tzin lolon ed' tic, tz'acan in jelanil.

- 5 A Dios te ay spoder, te ay pax sjelanil, palta malaj junoc mach spatiquejeli.
- 6 A eb' chuc sc'ulej, scham eb' yuj Dios chi', axo eb' tz'ixtaji, sb'oji yaj eb' yuuj.
- 7 A stařivan eb' anima vach' sb'eyb'al. A tz'ac'anoch eb' yajalil yic sb'inaj eb' d'a masanil tiempo.
- 8 Axo eb' sc'ulan chucal, tato stzec'chaj eb' d'a q'uen cadena, syab' val syail eb'.
- 9 A Dios sch'oxani b'ajtac tz'och smul eb' chi' yujto tz'ec' eb' d'a yib'aři.
- 10 Sloloni yic scachan eb', syalani to syactejan schucal eb' chi'.
- 11 Tato scha yab' eb', syac'anoch sb'a eb' d'a yol sc'ab', tzalajc'olal tz'ec' eb', ato syal jantac sq'uinal eb' syac'a'.
- 12 Palta tato max scha yab' eb' jun, xicjicham eb', sb'atcan eb' d'a scal eb' chamnac yujto maj yac'och eb' d'a sc'ool tas syal Dios.
- 13 A eb' malaj yelc'och Dios d'ay, ayřejcot yoval eb'. Vach'chom tz'ac'jioch syaelal eb' yuuj, palta max yal-laj sb'a eb' d'ay yic sc'anan scolval eb' d'a yib'aři.
- 14 Spet cham eb', q'uixvelal tz'aj satel eb'.
- 15 A d'a scal syaelal junoc mach, a Dios tz'ac'an nachajel smul, yic scolchaj d'a scal syaelal chi'.
- 16 Mamin Job, icha chi' sgana Dios tzach yutej. Tzach yic'anelta d'a scal a yaelal, tzach yic'anb'at d'a jun lugar te vach' b'aj mařxa tas syac' palta d'ayach, yic tzac' tzalajb'oc a c'ool d'a vael jantac svach'il.

- 17 Palta axo ticnaic, a Dios tzach ch'olb'itani, a yaelal smoj schaan eb' chuc, a chi' van a chaani.
- 18 Yuj chi' ya'ilej a b'a yic vach' mañ elañchameloc tzach satel yuj yoval sc'ol Dios. Mañ ol yal a colchaj d'a yoval sc'ol chi' yuj jantacoc tumin.
- 19 Malaj yelc'och a b'eyumal d'a sat. Malaj pax yelc'och jantac ipalil d'ay.
- 20 Mocab' a nib'ejcot sq'uic'alq'uinalil chamel d'a ib'añ, aton stiempoal satjiel nivac choñab' d'a elañchamel.
- 21 Ya'ilej a b'a yic max a nib'ejb'at a b'a d'a chucal, yujto a yaelal tic ix javi d'a ib'añ yic max ach b'at d'a chucal chi'.
- 22 Scham val ilan jantac spoder Dios. Malaj junoc c'ayb'um syal slajb'an sb'a yed'oc.
- 23 Malaj junoc mach syal yalan tas sc'ulej, malaj mach syal yalanoch d'a sat to chuc ix sc'ulej.
- 24 Masanil anima tz'alan vach' lolonel yuj tas vach' ix sb'o Dios chi'. Ya'ilej pax a b'a yic max b'at sate'olal alan vach' lolonel d'ay.
- 25 Masanil anima tz'ilan tastac b'ob'il yuuj, vach'chom najatřej syilb'at eb'.
- 26 Maxtzac nachajel cuuj jantac snivanil yelc'ochi, max yal co b'isan jantac yab'ilal.
- 27 A tz'ic'anq'ue jantac a a' d'a chaañ, smeltzajoch a' ñab'il.
- 28 Smolan sb'a a' d'a scal asun, slajvi chi' yax ñab' tz'aj yem a' d'a quib'añ.
- 29 Malaj mach snachajel yuuj tas tz'aj spucaxb'at asun chi' yuuj, ma tas yuj sc'añ c'u d'a satchañ b'aj ay scajnub'.

- 30 A tz'ac'anec' copoljoc leb'lon d'a spatictac b'aj ayeq'ui, palta a yich a' mar, ańeja' q'uic'q'uinal yilji.
- 31 Icha tic tz'aj sch'olb'itan juntzań chońab', syac'an jantac vael d'a eb' anima.
- 32 A yamjinac leb'lon, syumanb'at b'aj syal sc'ool, d'ńanńej sc'och b'aj sc'och chi'.
- 33 Ayic sc'ań c'u chi' a sch'oxani to van scot nivac ic'ńab', inatax noc' molb'etzal noc', yojtac noc' to vanxo scot ic'ńab' chi'.

37

- 1 A svilan nivac ic'ńab' chi', ste ib'xiq'ue in pıxan yuj xivelal, ichato sq'ueta svab'i.
- 2 Ab'ec val sc'ań c'u, aton sjaj Dios, a d'a yol sti' tz'elta jun sc'ań chi'.
- 3 A tz'ac'anec' copnaj leb'lon d'a masanil satchaań, scheclajc'och b'aj slajvic'och lum luum tic.
- 4 Slajvi chi' tz'ab'chaj sc'ań yoch sjaj Dios te nivan yelc'ochi. Yach'an van sc'ań chi' axo leb'lon chi' maxtzac och vaan yec' copoljoc.
- 5 A yuj sc'ań yol sjaj chi', ay tas satub'tac sc'ulej, max nachajel cuuj.
- 6 A tz'ac'anem q'uen sacb'acom d'a sat luum tic, syac'anpaxem ńab' te ay smay.
- 7 Yuj chi' a Dios tz'ac'anoch eb' anima d'a yol spat, yic vach' snachajel yuj eb' to a tz'ac'ancot juntzań chi'.
- 8 Axo noc' noc' sb'at noc' d'a yoltac sńaq'ueen, ata' b'at sc'ub'ejan sb'a noc'.
- 9 Scot chaxxum ic' d'a stojolal sur, axo d'a stojolal norte scot siic yuj ic'.

- 10 A yuj yic' Dios spitzviq'ue q'uen cheev, sb'at quechan q'uen d'a yib'añ a' nivac a'.
- 11 A tz'ac'anoch a' d'a scal asun, axo d'a scal a' spitzvielta leb'lon.
- 12 A asun tz'ec'ñej b'aj sgana Dios. Icha chi' tz'aj sc'anab'ajan asun chi' tas syal d'a smasanil sat luum tic.
- 13 A yed' juntzañ tic sch'oxan Dios, syac'an yaelal ma syac'an svach'c'olal d'a eb' anima.
- 14 Mamin Job, ab' val tas svala', scham val ilan tas satub'tac sc'ulej Dios.
- 15 ¿Tzam nachajel uuj tas syutej Dios sc'ulan masanil juntzañ tic, tas tz'aj yec' copnaj leb'lon d'a scal asun chi'?
- 16 ¿Ojtac ama tas tz'aj scan vaan asun d'a satchaañ? Aton jun chi' sch'oxanel sjelanil Dios satub'tac.
- 17 A ach tic, pural stechaj c'ac' uuj d'a yol a pichul. Yuj ic' te c'ac' scot d'a sur numanxoñej tz'aj sat lum tic.
- 18 ¿Tzam yal a colvaj yed' Dios yic syac'anb'at jeñan satchaañ tic, icha junoc quechañ q'uen q'ueen tzatz tz'ajcani?
- 19 Al d'ayoñ ticnaic tas vach' scal d'a Dios, yujto icha d'a scal q'uic'alqu'inal ayoñ eq'ui, mañixa tas vach' calani.
- 20 A in tic max in tec'b'ej in b'a valani to tzin lolon yed' Dios. Tato tzin c'ulej icha chi', ichato in gana svic'cot in chamel.
- 21 Ina ayic tz'ec' ic' syic'anel asun, sc'achvi d'a chaañ, maxtzac yal co q'ue q'uelan d'a yoc c'u.

- 22 A d'a stojolal norte toxoñej copopi tz'aj icha q'uen oro, toxoñej sat co c'ol quilan stz-iquiquial Dios.
- 23 Maxtzac nachajel cuuj tas yaj Dios Syal Yuj Smasanil, yujto ec'b'al spoder yed' stojolal. Te tojol yuj chi' malaj b'aj syixtej junoc anima.
- 24 Yuj chi' xiv eb' anima d'ay. Malaj jab'oc yelc'och eb' syaloch sb'a jelanil d'a yichañ, xchi viñaj Eliú chi'.

38

Spac slolonel viñaj Job ix yac' Dios (Caps 38—42)

- 1 Ix lajvi chi, ix lolonelta Jehová d'a viñaj Job d'a scal jun chaxxum ic', ix yalan icha tic:
- 2 ¿Tas aji, yuj chi' yed' a lolonel malaj yelc'och tzala'? Scheclaji to max a chalaj tato tz'acan in jelanil.
- 3 Tec'b'ej a b'a a pacan juntzañ tas ol in c'anb'ej tic:
- 4 ¿B'ajtil ayach eq'ui ayic ix vac'anem yich lum lum tic? Al d'ayin tato yel te ay tas ojtac.
- 5 ¿Ojtac ama mach ix naani jantac ix aj yem yechel yich lum chi'? ¿Mach ix naani jantac tz'aj lum?
- 6 ¿Ojtac ama b'ajtil b'achancan yich lum chi'? ¿Mach ix b'ab'laj ac'anem q'uen q'ueen ayem yichoc lum?
- 7 Ayic vanxo sq'uirñib'i d'a jun c'u chi', ix b'itan q'uen c'anal. Masanil eb' ángel, ix el yav eb' yuj tzalajc'olal.
- 8 Ayic ix elul chulnaj a' mar d'a sat lum tic, ¿mach ix macan sat a' yic scanñej a' b'aj aycani?

- 9 A in ix vac'can asun sc'uoc a', ańeja' asun chi' ix vac'canoch sb'aloc a'.
- 10 A in ix vac'can b'aj sjavi c'aman a' mar chi', ichato ix vac'canoch sllaveal sti' a'.
- 11 Ix valan d'a a' icha tic: Ańej d'a tic tzach javican c'aman, maxtzac yal ec' d'a tic, ańej d'a tic ol ach ja pońnajoc, xin chi d'a a'.
- 12 ¿Ayxom b'aj ix ala' to scot saquil yichchaañ yic sacb'i d'a junoc c'u?
- 13 ¿Ix am a puc saquilq'uinal d'a smasanil sat lum lum yuj a lolonel chi', yic b'at sc'ub'ejel sb'a eb' chuc?
- 14 Scheclaj val sch'olquiltaquil sat lum lum ayic tz'och yoc c'u d'a lum d'a q'uińib'alil, icha scheclaj schucquiltaquil junoc c'apac, ma icha tz'aj scheclajcanem otz'an junoc selo d'a lum b'aq'uech lum.
- 15 A saquilq'uinal chi' syaman vanaj eb' chuc, yuj chi' maxtzac yal-laj sc'ulan chucal eb'.
- 16 ¿Ayxom b'aj ix ach xid'ec' il juntzań xab' olan c'ub'eltac b'aj sq'ueul a' mar?
- 17 ¿Toxom ix ila' b'ajtil ay spuertail chamub'?
- 18 ¿Ojtac ama jantac yechel sat lum lum tic? Al d'ayin, tato yel ojtac smasanil.
- 19 ¿Ojtac ama b'ajtil scot saquilq'uinal yed' q'uic'alq'uinal?
- 20 ¿Tzam yal alan d'a saquilq'uinal b'aj sc'ochcani? ¿Tzam yal ic'anxi meltzaj b'aj cajan?
- 21 Tecan ojtac val sic'lab'il, ina ayachxo ayic ix in b'oan masanil tas, te ayxo a q'uinal.
- 22 ¿Ayxom b'aj ix ach xid'ec' b'aj molan q'uen cheev yed' q'uen sacb'at vuuj?

- 23 A juntzañ chi', sic'an vuuj, yic svac'lab'an d'a junoc yaelal, ma d'a junoc oval.
- 24 ¿Ojtac ama b'ajtil sjavi c'u? ¿Ojtac ama b'aj scot ic' d'a stojolal b'aj sjavi c'u chi'?
- 25 ¿Mach sjacan b'aj scot secnaj yaxñab', sch'oxan b'aj sb'at oval ic' ñab',
- 26 ayic syac'an ñab' d'a lum tz'inan luum, b'aj malaj anima cajan,
- 27 yic sch'ayxi lum luum malaj tas sq'uib' d'ay, slajvi chi' sq'uib' añ añc'ultac?
- 28 ¿Mach mamab'il yaj d'a yaxñab' yed' d'a yal ac'val?
- 29 ¿Mach nunab'il yaj d'a q'uen cheev?
- 30 ¿Mach tz'ac'an tzatzb'oc a a' icha q'uen q'ueen, stzatzb'iel sat a' mar yuj siic?
- 31 ¿Tzam yal a molb'an q'uen c'anal scuchan Mootz, ma tza saclemb'at q'uen c'anal scuchan Orión?
- 32 ¿Tom a ach tzac' q'ueul q'uen nitc'anal ayic van sq'uiñib'i? ¿Tom a ach tziq'uelta juntzañ q'uen c'anal scuch nivan Osa yed' q'uen yune' Osa?
- 33 ¿Tom ojtac juntzañ sleyal tastac tz'aj sb'eyec' tastac ay d'a satchaañ? ¿Tom a ach tzac' elc'och juntzañ ley chi' d'a sat lum tic?
- 34 ¿Tom syal alan d'a asun to syac'cot sñab'il?
- 35 Tato tza checb'at leb'lon yic sb'at d'a junoc lugar, ¿tzam tac'vi d'ayach icha tic: Ina in tic, chec in, xchama?
- 36 ¿Tom a ach ix ac' sjelanil noc' much yed' noc' ajtzo' yic syojtacanel noc' to ol yac' ñab'?

- 37 ¿Ay am mach te jelan yojtac jantac asun ay d'a smasanil? ¿Tom syal a secanel a a' ayoch d'a scal asun chi' yic syac'an riab',
- 38 yic a lum pococ tz'och lum soc'omal, telquiltac tz'aj luum?
- 39 ¿Tom a ach tza say schib'ej noc' nun choj yic syic'anb'at noc' d'a noc' yunetac yic sb'ud'ji noc' yunetac chi',
- 40 ayic syil-lan sb'a noc' b'aj ay, mato yic tz'em lachan noc' d'a caltac ari'c'ultac?
- 41 ¿Mach tz'ac'an svael noc' joj ayic tz'ec' noc' say svael noc' yune', yujto tz'el yav noc' sc'anan svael d'ayin?

39

- 1 ¿Tom ojtac b'aq'uiñ tz'aj yune' noc' c'ultaquil chiva? ¿Tom tzila' chajtil tz'aj yalji yune' noc' c'ultaquil chej?
- 2 ¿Tom ojtac jaye' ujal scuchoch yune' noc', b'aq'uiñ pax tz'aj yune' noc' chi'?
- 3 Ayic tz'aj yune' noc' chi', tz'em votz'an noc' yic tz'el yune' noc' chi' yic tz'ec' syail.
- 4 Ayic toxo ix och yip noc' yunetac chi', sq'uib' noc' d'a caltac te', maxtzac meltzajlaj noc' d'a snun chi'.
- 5 ¿Mach ac'jinaccan noc' caltacte'al b'uru? ¿Mach aljinaccani, yuj chi' libre yajcan noc'?
- 6 A in valnac b'ajtactil scajnajcanec' noc', aton d'a taquiñ luum yed' d'a pañquiltac b'aj malaj tas sq'uib'i.
- 7 Max yal-laj sc'ol noc' tz'aj b'aj ay av yuj anima, malaj mach syal yac'an munlaj noc'.

- 8 Tz'ec' noc' say va sb'a d'a tzalquixtac, sayan añ añic'ultac noc' sc'uxu'.
- 9 ¿Tom tza na' to a noc' caltacte'al vacax syal ac'an munlajoc, mato tz'ochcan noc' junoc ac'val d'a yol a macte'?
- 10 ¿Tom syal a tzec'anoch te' yugo d'a noc', yic tzac'an pural noc' smunlaj d'a arado ed'oc, ma tz'och tzac'an noc' d'a a patic yic tzach d'ocvi lum yed' noc'?
- 11 ¿Tom yujto te ay yip noc' syal ac'anoch noc' yipoc a c'ool d'a a munlajel?
- 12 ¿Tom tza na' to syal a c'anan noc' yic tza molan sat tas tzavej b'aj smolb'aji?
- 13 Inab' noc' avestruz, slavlavan sc'axil noc' d'a tzalajc'olal, palta max yal-laj sb'at jeñeñoc noc' icha noc' garza.
- 14 A d'a scal q'uen arena syaq'uem sñolob' noc' yic sq'uixnaj yuj sq'uixinal q'ueen.
- 15 Max snalaj noc' tato ay mach ol tec'an pojoc, ma junocxo noc' sq'ue tec'tec' d'a yib'añ.
- 16 Te chuc noc' d'a yune', ichato mañ yuneoc noc'. Malaj sna noc', vach'chom max q'ueta noc' yune' chi'.
- 17 Yujto a in maj vac' spensar noc', yuj chi' icha chi' syutej sb'a noc'.
- 18 Ayic sq'ue vaan noc' sb'at lemnaj noc', max xivlaj noc' syamchaj yuj noc' chej ayq'ue anima d'a yib'añ, yujto max tzac'van sb'ey noc' chej chi' d'a noc'.
- 19 ¿Tom a ach ac'nac yip noc' chej chi'? ¿Tom a ach ac'nac xil yib' sjaj noc' yic vach' yilji noc' yuuj?

- 20 ¿Tom a ach tzac'q'ue chennaj noc' icha noc' chil?
Ste xiv eb' soldado yuj noc' ayic sjornaj sñi'
noc'.
- 21 Smac'an lum luum noc' d'a ac'lictac yujto
stec'ton yip noc', max xivlaj noc' sb'at d'a
oval.
- 22 Mañ yojtacoclaj noc' tato ay tas ay smay, max
xivlaj noc', max ochlaj tec'naj noc' yuj q'uen
espada.
- 23 Vach'chom toxoñej stziñiljub' q'uen q'ueen ay-
och d'a viñ ayq'ue d'a yib'añ noc', scopoljub'
q'uen espada yed' q'uen slanza viñ,
- 24 palta yed' val yip noc' sb'at ñicnajoc. Ayic
tz'oc' q'uen trompeta yic oval, maxtzac yal
syamchajoch vaan noc'.
- 25 Ayic tz'oc' q'uen trompeta chi' tz'oc' pax noc'.
Najatto ay noc', syab'an noc' to ay oval,
syab'an noc' yoch sjaj eb' yajal.
- 26 ¿Tom te jelan ach, tom syal a c'ayb'an noc'
ch'acb'a yic sb'at jeñeñoc noc' d'a stojolal
sur?
- 27 ¿Tom a ach tzal d'a noc' d'iv to sb'o so' noc' b'aj te
chaañ?
- 28 A d'a sattac q'uen tenam ayec' noc' tz'ec' c'u tz'ec'
ac'val. A d'a sjolomtac q'ueen sq'ue tec'tec'
noc'.
- 29 A d'a chaañ chi' smaclej yil noc' b'ajtil sb'at noc'
syam schib'ej.
- 30 A noc' yune' noc' añej chic' ic'an pitzan noc'. A
b'aj ay snivanil chamnac, ata' ayñejec' noc',
xchi Jehová.

40

- 1 Ix yalanxi Jehová d'a viñaj Job chi' icha tic:

- 2 Ach Job, ix a nib'ej a telaj a b'a ved'oc a in to Syal Vuj Smasanil, ¿ayto am tas tza nib'ej tzal d'ayin? Tac'vañ d'ayin, xchi Jehová chi'.
- 3 Ix tac'vi viñaj Job chi' d'a Dios icha tic:
- 4 ¿Tas ol vutej in tac'vi a in malaj jab'oc velc'och tic? Vach' ama to malaj tas svala'.
- 5 Chael oxelxo ix in loloni, mañxalaj tas vach' valani, xchi viñ.
- 6 Ix lolonpaxelta Jehová chi' d'a viñ d'a scal jun chacxuxum ic' chi', ix yalan icha tic:
- 7 Tec'b'ej a b'a d'a vichañ, ol a pacan d'ayin tastac juntzañ ol in c'anb'ej tic d'ayach:
- 8 ¿Tzam a tec'b'ej a b'a alani to mañ tojoloc svutej in b'a, yujto malaj a mul alani?
- 9 ¿Tocval ec'b'al ip d'a vichañ? ¿Tzam ñilili sc'añ yol a jaj icha sc'añ vic tic?
- 10 Ch'oxnec vil an tato nivan elc'ochi, checlajocab' a b'inajnaquil yed' a poder.
- 11 Scham val ilan eb' syic'chañ sb'a, ac' oval yed' eb', emnaquil tzutejcan eb' tato syal uuj.
- 12 A eb' syic' val chañ sb'a te chuc sb'eyb'al chi', yalñej b'ajtil ay eb', tec'canem eb' d'a sat luum vila'.
- 13 Tza mucancan eb' d'a yol luum. Tza macancanem eb' b'aj ayec' eb' chamnac.
- 14 Icha chi' ol aj vilani to yel ay a jelanil, syal a colan a b'a yed' val ip.
- 15 Ilnab' noc' nivac Behemot, a in ix in b'o noc' icha ix vutej ach in b'oani. A añ añ sc'ux noc' icha noc' vacax.40.15

40.15 **40:15** Behemot, syalelc'ochi nivaquil noc', palta mañ cojtacoc tas noc'al noc'.

- 16 Ina te ay yip snañal noc' yed' yip sb'ac'chil xub' noc'.
- 17 A sñe noc' lajan statzil icha te' c'ute', axo sch'añal xub' noc' pixquiltac yaji.
- 18 A sb'aquil noc' lajan icha q'uen tubo nab'a bronze, axo yoc noc' icha q'uen hierro.
- 19 Añej juntzañ noc' chi' satub'tac yilji ix in b'o d'a scal masanil noc' noc'. A inñej syal in satanel noc', yujto a in ix in b'o noc'.
- 20 A d'a jolomtac vitz b'aj stajni noc' c'uldaq'uil noc', ata' say añ añc'ultac noc' sc'uxu'.
- 21 Axo d'a yeñultac te te' tz'em cutzan noc', mato d'a scaltac te' aj b'aj c'ub'eltac, b'aj sitz'atac.
- 22 A te te' ay yeñul chi', a d'a yeñul te' sic'b'an noc'. A d'a scaltac te' b'acmam oyanoch d'a stitac a a', ata' ay noc'.
- 23 Vach'chom ste nivanb'i a a' chi', max xivlaj noc'. Vach'chom sq'uec'och a' Jordán d'a yol sñi' noc', malaj tas sna noc'.
- 24 ¿Mach val junoc syal yic'anq'ueta yol sat noc', ma syal yac'anec' junoc lasu d'a yol sñi' noc'?

41

- 1 Añeja' pax noc' leviatán, ¿tocval syal a yaman noc' yed' q'uen anzuelo? ¿Tocval syal a tzec'an sti' noc' yed' junoc ch'añ ch'añ?41.1
- 2 ¿Tom syal ac'anec' junoc ch'añ ch'añ d'a yol sñi' noc', ma tzaq'uec' junoc q'uen gancho d'a yalañ sti' noc'?
- 3 ¿Tom syal stevioch noc' d'ayach yic tz'oc' a c'ol d'a noc'? ¿Tom nanam syutej sb'a noc' d'ayach yic malaj tas tzutej noc'?

41.1 41:1 Il nota d'a Job 3.8.

- 4 ¿Tom syal ac'an a trato yed' noc' yic tz'och noc' a checab'oc d'a masanil tiempo?
- 5 ¿Tom syal a tajni yed' noc' icha tzach tajni yed' noc' much? ¿Tom syal ac'anoch sch'añal noc' yic stajni eb' ix isil yed' noc'?
- 6 ¿Tom syal spojchajec' schib'ejal noc'? ¿Tom syal scotac xicanb'at noc' eb' chořvajum?
- 7 ¿Tocval tz'ec' junoc jul-lab' d'a stz'umal noc' uuj? ¿Tocval sc'axpaj q'uen arpon d'a sjolom noc' uuj?
- 8 Tato tzac'lej a yaman noc', tzac'an oval yed' noc', mañ ol b'at satc'olal uuj tas tzach yutej noc', mañxa b'aq'uiñ ol a tzuntzej noc'.
- 9 Yalñej mach tz'ilan noc' leviatán chi', tz'el yip eb' yuj xivelal.
- 10 Malaj junoc mach stec'b'ej sb'a stzuntzan noc'. Ocxom val in a in tic, ¿tocval ay junoc mach stec'b'ej sb'a d'a vichañ?
- 11 Malaj junoc mach ac'jinac junoc tas d'ayin, yuj chi' malaj b'aj ay in b'oc, yujto vicñej masanil tas.
- 12 Max vactej valan yuj yoc noc' leviatán chi', yujto te' ay yip, malaj tas stzac'van icha yip noc' chi'.
- 13 Malaj mach syal yic'anel stz'umal noc', mato stecoch slanza eb' d'a stz'umal noc' chi', yujto a stz'umal noc' chi' icha q'uen smacul sñi' sc'ol eb' soldado yaji.
- 14 Malaj mach syal sjacan sti' noc', yujto a q'uen ye noc' yelxo te ay smay yilji q'ueen.
- 15 A stz'umal yich spatic noc' latz'anochi, te tzatz icha q'uen q'ueen, lajan icha maclab' jul-lab'.

- 16 B'uc'uc'ui yaj stz'umal noc' chi', mañxa jab'oc ic' syal yec' d'ay.
- 17 Junñej yamañ yaji, malaj mach syal sñic'chitani.
- 18 Ayic tz'ad'isvi noc', lajan val icha yec' leb'lon.
Axo yol sat noc' stziqiqui yilji icha sjavi c'u d'a q'uiñib'alil.
- 19 A d'a yol sñi' noc' tz'elta c'ac', spucb'at icha namix c'ac',
- 20 tz'elta tab', icha xob'al junoc chen van xej d'a scal te' c'ac'.
- 21 A yed' yic'al sñi' noc' schacbi' te' tzac'ac', tz'eltapax namix c'ac' d'a yol sñi' noc'.
- 22 A sjaj noc' te ay yip. Masanil anima xiv d'a noc'.
- 23 A schib'ejal noc' te tzatz, icha val q'uen hierro b'ob'il d'a cal c'ac'.
- 24 A spixan noc' te tzatz icha q'uen q'ueen, tzatz icha q'uen cha'.
- 25 Tato scot noc' d'a eb' anima, a eb' te vinac yalani xiv eb' d'a noc', sb'at eb' elelal yuj xivelal chi'.
- 26 Malaj tz'och q'uen espada, q'uen lanza, ma jul-lab' yic syac'an oval eb' anima yed' noc'.
- 27 A q'uen hierro icha te' unin te' yaj q'uen d'a noc', axo q'uen bronce icha te te' c'aeltac yaj q'uen d'a noc'.
- 28 A jul-lab' sjulchajoch d'a noc', max xivlaj jab'oc noc' yuuj. A junoc q'uen q'ueen sjulchajoch d'a noc' icha yoch añ ac icha chi' yoch q'uen d'a noc'.
- 29 Tato sco jicoch junoc te' nivan mac'lab' d'a noc', ichañej co pajanoch junoc te' aj d'a noc'. Ayic sc'añ sti' jul-lab' sjavi d'a noc', toñej tz'och q'uelan noc'.

- 30 Ayic sb'at ñerñon noc' d'a sat luum, jul tz'ajcan yec'b'en b'aj tz'ec' noc' chi', icha tz'aj yuj sjayil sti' q'uen rastrillo.
- 31 Ayic tz'ec' noc' d'a sjulal a' mar, tz'ib'xi sat a' yuj noc', ichato xej a', icha xej noc' mantecat d'a yol yed'tal.
- 32 Sac tz'ajcan a' mar b'aj tz'ec' noc' chi', icha saquil xil jolom.
- 33 Malaj junocxo tas d'a sat lum tic syal slajb'an sb'a yed' noc'. A juntzañ noc' noc' chi', a in in b'onac noc', max xivlaj noc'.
- 34 A noc' sat yaj vuj d'a masanil noc' noc' ay smay. A noc' ayoch reyal d'a masanil noc' chium noc', xchi Jehová d'a viñaj Job chi'.

42

- 1 Ix lajvi chi' ix yalan viñaj Job chi' d'a Jehová icha tic:
- 2 Vojtac to masanil syal uuj, a tas tza nib'ej, tza b'oñej.
- 3 A ach ix al d'ayin icha tic: ¿Tas aji, yuj chi' yed' a lolonel malaj yelc'och tzala'scheclaji to max a chalaj tato tz'acan in jelanil? xa chi. A in tic a tas satub'tac yed' tas max nachaj vuuj, a chi' ix vala'.
- 4 Ix alan pax d'ayin icha tic: Ab' tas ol vala', tza pacan d'ayin tas ol in c'anb'ej d'ayach, xa chi.
- 5 A d'a yalañtaxo añej ab'ixal ix vab'i, palta axo ticnaic tzach vil val och yed' in sat.
- 6 Yuj chi' snachajel vuuj to malaj jab'oc velc'ochi, vach' tzin emxoñej c'ojan d'a cal pococ tic

yed' d'a scal q'uen tic'aq'uil taari tic yic tzin
naan in b'a, xchi viñaj Job chi'.

Svach'c'olal Dios d'a viñaj Job

⁷ Ayic ix lajvi yalan juntzañ tic Jehová d'a viñaj Job chi', ix yalanpax d'a viñaj Elifaz chi' icha tic: Scot val voval d'ayach yed' chavañixo eb' viñ ajun ed' chi', yujto mañ vach'oc tas ix eyal d'a in patic, mañ lajanoc ix eyutej e b'a yed' viñ in checab' aj Job tic. ⁸ A ticnaic, iq'ueccot ucvañoc noc' quelemtac vacax yed' ucvañoc noc' ch'ac calnel, tzul eyac'an noc' d'a viñ in checab' aj Job tic, axo viñ ol ñusantz'a noc' smasanil silab'il d'ayin eyuuj. A viñ ol lesalvoc eyuuj, ol in chaan slesal viñ chi'. Vach'chom to smoj e chaan eyaelal, yujto mañ vach'oc tas ix eyal d'a in patic, mañ ichoc ix yutej sb'a viñ in checab' aj Job tic ix eyutej e b'a, palta mañxa tas ol ex vutej, xchi Jehová.

⁹ Yuj chi' ix cot viñaj Elifaz chi', viñaj Bildad yed' viñaj Zofar, ix sc'ulan eb' viñ icha val ix aj yalan Jehová. Ix chaji slesal viñaj Job chi' yuj Jehová chi'.

¹⁰ Ayic lesalvinacxo viñaj Job yuj eb' viñ yamigo chi', ix yac'anxi svach'c'olal Jehová d'a viñ icha d'a yalañtaxo, ec'b'alto pax ix aj yac'an d'a viñ icha ay d'a viñ d'a yalañtaxo. ¹¹ Ix javi pax eb' yuc'tac viñ yila', eb' ix yanab' viñ, juntzañ eb' yamigo viñ yed' masanil eb' anima ojtannac viñ d'a yalañtaxo. Ix och val jun nivan vael yuj eb' d'a spat viñ. Ix yac'an snivanil sc'ol viñ eb'. Ix yalan eb' to ix cuspax eb' yuj yaelal ix yac'cot Jehová d'a yib'añ viñ. Ix yac'ancan q'uen tumin eb' yed' junjun colc'ab' nab'a oro d'a viñ.

¹² Ix yac' jantac svach'c'olal Dios d'a yib'añ viñaj Job chi', ec'b'alto nivan d'a yichañ tas ay d'a viñ d'a yalañtax chi'. Ix q'uec'och sb'isul noc' scalnel viñ d'a 14 mil, 6 mil noc' camello, mil par noc' vacax smunlaji yed' mil noc' b'uru. ¹³ Ix aljixi ucvañ yuninal viñ yed' oxvañ yisil. ¹⁴ A ix b'ab'el, Jemima ix yac' viñ sb'iej ix, axo ix schab'il Cesia ix sb'iej ix, axo ix yoxil, Keren-hapuc ix sb'iej ix. ^{42.14} ¹⁵ Malaj eb' ix d'a yolyib'añq'uinal tic stzac'van svach'il yilji icha yilji eb' ix yisil viñaj Job chi'. Ix ac'ji smacb'en eb' ix icha yic eb' viñ snulej yuj smam chi'.

¹⁶ Ayic ix lajvi yec' juntzañ tic, 140 ab'il to ix yil viñaj Job chi'. Ixto yil viñ sq'uib'can eb' yuninal, masanto eb' yixchiquin eb' yixchiquin viñ chi'.

¹⁷ Te icham vinacxo viñ ayic ix cham viñ.

42.14 **42:14** A sb'i eb' ix yisil viñaj Job chi' sch'ox b'aj xajan eb' ix yuj viñ, stzalaj viñ yed' eb' ix. A Jemima syalelc'ochi "Paramuch". Cesia syalelc'ochi "te' canela sc'anchaj d'a perfumeal". A Keren-hapuc syalelc'ochi "yed'tal remeyo syac'och eb' anima d'a sat".

A Ch'an Biblia D'a Chuj San Mateo
The Holy Bible in the Chuj San Mateo language of
Guatemala

La Santa Biblia en Chuj de San Mateo Ixtatán

copyright © 2007 Sociedad Bíblica de Guatemala

Language: Chuj de San Mateo Ixtatán (Chuj)

Dialect: Ixtatán

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2016-06-08

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 22 Nov 2019

43e98fca-30dd-583b-b172-dc26d705ee90